Nota van inlichtingen 2, 27 februari 2026

Geachte gegadigden,

Allereerst willen wij u bedanken voor de uitgebreide en zorgvuldige vragen en reacties in het kader van de Nota's van inlichtingen. De inhoudelijke kwaliteit van uw vragen heeft bijgedragen aan verdere verduidelijking en aanscherping van de aanbestedingsdocumentatie.

Bijgaand treft u de Nota van inlichtingen 2 inzake de aanbesteding 'IT Data platform'. Als gevolg van de uitgestelde publicatie is de nieuwe sluitingstermijn voor het indienen van een inschrijving vastgesteld op **9 maart om 10:00 uur**. Voor de volledige aangepaste planning wordt verwezen naar de bijlage 'gewijzigde planning'.

Met deze tweede Nota van inlichtingen informeren wij u over de volgende aanvullingen en wijzigingen. Daarnaast wijzen wij u graag op de volgende voor de aanbesteding doorslaggevende onderwerpen:

1. Update Programma van Eisen
Het Functioneel Programma van Eisen is op enkele onderdelen verduidelijkt en beperkt aangepast naar aanleiding van de ontvangen vragen. Het betreft kleine tekstuele en inhoudelijke aanscherpingen ter verduidelijking van de reeds beoogde scope. De geactualiseerde versie is als bijlage toegevoegd.

2. Nieuwe bijlagen - Migratie
Ter nadere duiding van de migratieopgave zijn aanvullende bijlagen toegevoegd met meer informatie over de aard van de migratiedocumenten en de bestaande data. Hiermee beogen wij de migratiescope beter inzichtelijk te maken voor gegadigden.

3. UX-prototype
Het UX-prototype wordt nog verder doorontwikkeld tot in ieder geval eind april. Het prototype blijft richtinggevend; bindende eisen zijn tekstueel vastgelegd in het Programma van Eisen.

4. Belangrijke contractuele update
In de conceptovereenkomst is een belangrijke wijziging doorgevoerd:
De opzegtermijn van DSH is aangepast naar een opzegtermijn van zes (6) maanden (onvoorwaardelijk).

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zien uw inschrijving met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Namens Stichting Data Safe House
Pro 10 B.V.

Ref. Nr.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
150	Art. 76.2 ARBIT	Inschrijver meent dat bij tekortkomingen, zo ook bij het niet behalen van sommige service levels, inschrijver de gelegenheid moet krijgen om haar tekortkomingen te herstellen. Is de aanbestedende dienst daarom bereid om artikel 76.2 zo aan te passen zodat een ingebrekestelling is vereist alvorens Inschrijver direct in verzuim verkeerd?	Niet akkoord.
151	Art. 76.1 ARBIT	De term ‘ontbinden’ heeft juridisch gezien het gevolg dat Opdrachtnemer de geleverde diensten moet terugnemen en dat Leverancier de door Opdrachtgever betaalde facturen moet terugbetalen. Gelet op de aard van de ICT-Prestatie is dit slecht uitvoerbaar. Kunt u er derhalve mee akkoord gaan dat ontbinding alleen kan gelden voor toekomstige verplichtingen en geen ongedaanmakingsverplichtingen met zich meebrengt of de laatste volzin van artikel 76.1 niet van toepassing te verklaren?	Dit zal per situatie worden bekeken. In de regel betreft het toekomstige werkzaamheden die worden ontbonden waarbij reeds verrichtte prestaties worden afgerekend conform de Overeenkomst.
152	Art. 30.1 ARBIT	De term ‘ontbinden’ heeft juridisch gezien het gevolg dat Opdrachtnemer de geleverde diensten moet terugnemen en dat Leverancier de door Opdrachtgever betaalde facturen moet terugbetalen. Gelet op de aard van de ICT-Prestatie is dit slecht uitvoerbaar. Kunt u er derhalve mee akkoord gaan dat ontbinding alleen kan gelden voor toekomstige verplichtingen en geen ongedaanmakingsverplichtingen met zich meebrengt?	Zie vraag 151.

153	art. 26.3 ARBIT	Gezien de te verwachten opdrachtwaarde en hetgeen gebruikelijk is binnen de IT sector is inschrijver van mening dat de aansprakelijkheid die de aanbestedende dienst van inschrijver vraagt buiten proportioneel hoog is. Inschrijver wil de aanbestedende dienst daarom verzoeken de aasprakelijkheid te matigen tot 1x de Vergoeding. Inschrijver verzoekt de aanbestedende dienst daarom om dit artikel als volgt aan te passen: “De aansprakelijkheid van Leverancier wegens een toerekenbare tekortkoming in de nakoming van een overeenkomst of uit enige andere hoofde ontstaan (waaronder begrepen garanties en vrijwaringen), is (per gebeurtenis waarbij samenhangende gebeurtenissen tellen als één gebeurtenis) beperkt tot de vergoeding van schade tot maximaal de Vergoeding (excl. BTW). Deze beperking van aansprakelijkheid is van overeenkomstige toepassing op garanties en vrijwaringverplichtingen van Opdrachtnemer. In geen geval zal de totale vergoeding voor schade meer bedragen dan € 1.000.000,- (één miljoen euro).	Niet akkoord.
154	art. 17.5 ARBIT	Een boete van EUR 50.000,- is naar mening van Inschrijver buiten proportioneel nu hierdoor de situatie kan ontstaan dat bij een beperkte schending door een van beide partijen een onverzekerbare boete wordt opgelegd die niet in verhouding staat tot zowel de mate van verwijtbaarheid als de ernst van de schending. Inschrijver verzoekt de aanbestedende dienst derhalve dit bedrag te matigen tot een onzes inziens marktconform bedrag van EUR 10.000,-?	Niet akkoord.
155	art. 12.7 ARBIT	Inschrijver is van mening dat de genoemde garantietermijnen na datum van Acceptatie een binnen de IT onredelijk lange termijnen zijn. Inschrijver verzoekt de aanbestedende dienst deze termijn te matigen tot een onzes inziens redelijke termijn van 12 maanden.	12.7 betreft geen garantietermijnen doch ziet op onderhoudbaarheid.
156	prijsmodel	De beheerkosten stijgen alleen door meer data, niet door meer gebruikers. Toch kan een groter aantal gebruikers zorgen voor extra belasting op support. Zou u bereid zijn om dit redelijk te beperken, bijvoorbeeld met een maximumaantal gebruikers, een fair use policy in gebruik van de support desk of per partij een limiet van het aantal gebruikers?	Het uitgangspunt blijft dat de vaste maandelijkse beheerkosten niet afhankelijk zijn van het aantal gebruikers. Voor het platform wordt uitgegaan van een maximum van circa 5.000 gebruikersaccounts binnen de contractperiode. De supportstructuur is zodanig ingericht dat DSH de volledige eerstelijns support verzorgt. Alleen tweedelijns vraagstukken (bijvoorbeeld technische incidenten of bugs) worden doorgezet naar de leverancier. Eindgebruikers hebben geen directe toegang tot de leverancier, tenzij het gaat om het oplossen van technische fouten. Indien sprake is van structureel en aantoonbaar excessief gebruik dat buiten redelijke verwachtingen valt, zal dit in overleg tussen DSH en de opdrachtnemer worden besproken. Het opnemen van een separate fair use policy of aanvullende gebruikerslimieten wordt op dit moment niet voorzien.
157	art. 3.5 Conceptovereenkomst	Art. 3.5 regelt een exit periode van 12 maanden na einde overeenkomst. Dit is uitzonderlijk lang. Kan Opdrachtgever ermee instemmen om deze periode terug te brengen tot 6 of indien nodig 9 maanden danwel de bepaling te herschrijven zodat daaruit volgt dat Opdrachtnemer zal blijven doen wat nodig is om een continuïteit van dienstverlenging en een transitie naar een volgend leverancier te borgen maar er geen volledig uitvoering zal worden gegeven aan de (eventuele doorontwikkeling onder de) overeenkomst.	Niet akkoord.
158	Art. 3.3 Conceptovereenkomst	In art. 3.3 van de Conceptovereenkomst is opgenomen dat als Opdrachtnemer de overeenkomst niet wenst te verlengen, dit uiterlijk 12 maanden voorafgaand aan een verlenging kenbaar moet maken. Aangezien de verlengingen steeds voor 12 maanden worden afgesloten, betekent dit dat Opdrachtnemer op het moment van kenbaar maken nog minimaal een volledige verlengingstermijn gebonden is aan de overeenkomst. Dat is wat inschrijver betreft niet redelijk. Kan opdrachtgever ermee instemmen dat deze termijn wordt teruggebracht tot 6 of indien nodig 9 maanden?	Bij voorkeur 12 maanden doch uiterlijk 9 maanden.
159	11a Functioneel Programma van eisen + dsh-dataformat-2025	In het functioneel programma van eisen komen wij data entiteiten tegen die we niet terug zien in het DSH dataformat. Bijvoorbeeld Plants en Clusters. Hoe verhouden deze entiteiten zich tot het DSH dataformat?	Entiteiten zoals Clusters en Plants in het Functioneel Programma van Eisen zijn primair platform- en governance-entiteiten: zij bepalen de context waarbinnen data wordt beheerd en gedeeld (bijv. segmentatie per cluster), ondersteunen autorisatie en processen (wie mag wat zien/doen) en fungeren als referentie- en organisatielaag voor invoer, validatie en rapportage. Deze entiteiten hoeven daarom niet één-op-één onderdeel te zijn van het DSH-dataformat zelf; waar nodig worden ze als metadata/referentiedata aan datasets gekoppeld (bijv. plantniveau als sleutel/attribuut), zodat de data binnen het platform correct kan worden geordend en ontsloten.

160	Aanbestedingsleidraad 4.2.8	Er wordt hier gesproken over sleutelfunctionarissen en sleutelpersonen. Kunt u aangeven wat volgens u het verschil is? En doelt u (in het kander van succes van de opdracht) hier expliciet op die personen (system engineers, architecten en ontwerpers) die daadwerkelijk de opdracht uitvoeren? Met andere woorden, geen commerciele / sales rollen?	Sleutelpersonen en sleutelfunctionarissen zijn synoniem. Geen sales maar inhoudelijke mensen rond realisatie en beheer enerzijds enanderzijds verantwoordelijke voor het proces zodat afspraken uit het contract worden uitgevoerd en nageleefd. Dit kan accountmanager zijn maar dat is maar net hoe inschrijver dit heeft georganiseerd.
161	11a Functioneel Programma van eisen	Waarom kan een IDO geen plants toevoegen? Hoe krijgt een DSHM informatie over welke plants er zijn? En dus wat als een nieuw project ook een nieuwe plant behelst? Zou het practischer zijn om deze verantwoordelijkheid neer te leggen bij de IDO	Een IDO kan geen plants toevoegen omdat plants onderdeel zijn van de **referentie- en governancegegevens** waarop autorisatie, validatie en rapportage steunen. Om consistentie en datakwaliteit te borgen, ligt het beheer van deze referentiedata niet bij individuele dataleverende partijen. De DSHM verkrijgt de lijst met plants via de vastgelegde referentiedata (idealiter aangeleverd door netbeheerders of anders beheerd door DSH op basis van beschikbare bronnen) en beheert deze binnen het platform. Indien een nieuw project een plant omvat die nog niet als referentie bestaat, wordt deze plant via een beheerproces toegevoegd door DSHM/L-DSHM (op verzoek van de betrokken partij), waarna de IDO deze plant kan gebruiken in de invoer en het verdere proces. Het beleggen van deze verantwoordelijkheid bij de IDO wordt niet als uitgangspunt gekozen, omdat dit het risico op inconsistenties, doublures en ongewenste wijzigingen in referentiedata vergroot.
162	11a Functioneel Programma van eisen	Het UX prototype is in het Engels, de tekst van de aanbesteding grotendeels in het Nederlands. Is het de bedoeling dat de applicatie meertalig wordt?	Nee. De applicatie hoeft in de initiële fasen niet meertalig te worden ingericht. Het platform moet in de initiële oplevering Engelstalig worden ingericht. Eventuele meertaligheid kan in een latere fase via doorontwikkeling worden overwogen.
163	Kerncompetenties	Is het toegestaan om in de template van de kerncompetentie de kolom verdeling aan te passen zodat er meer ruimte is voor de beantwoording van de beschrijving van de kerncompetentie. Dit vergroot de leesbaarheid.	Ja, het is toegestaan om de kolomverdeling in de template van de kerncompetentie aan te passen, mits de gevraagde structuur en alle verplichte onderdelen volledig behouden blijven. De inhoud, volgorde en beoordelingscriteria mogen niet worden gewijzigd of weggelaten. Het doel van de aanpassing mag uitsluitend zijn om de leesbaarheid te verbeteren; de aanbestedende dienst beoordeelt op inhoud en niet op opmaak. Inschrijver dient helder antwoord te geven op de gevraagde onderdelen niet meer en niet minder.
164	Functioneel PVE	"In het Functioneel PvE wordt gesteld dat het huidige UX-concept en prototype ""richtinggevend en niet dwingend"" zijn en dat er ruimte is voor verbeteringen of optimalisaties die bijdragen aan een betere gebruikerservaring. Echter, in de Leidraad (p. 26-27) worden zeer strikte en tijdkritische deadlines gesteld (oplevering Deel 1 binnen 22 weken) met aanzienlijke boeteclausules bij uitloop. Een grondige validatie en herontwerp van user flows door een ervaren designteam kan leiden tot fundamentele wijzigingen in de interactielogica die impact hebben op de front-end ontwikkeltijd. Hoe weegt de Stichting de kwaliteit en innovatie van de gebruikerservaring (die nog gevalideerd moet worden) af tegen de rigide planning van 22 weken? Is de Stichting bereid de planning aan te passen indien uit user research blijkt dat een significante afwijking van het huidige prototype noodzakelijk is voor een ""toekomstbestendig en taakgericht platform""?"	De planning van 22 weken voor Deel 1, zoals opgenomen in de Leidraad, blijft leidend. Binnen deze termijn is ruimte voor optimalisaties en verbeteringen van de gebruikerservaring, mits deze passen binnen de vastgestelde scope van Deel 1. Het huidige UX-prototype is opgesteld met ondersteuning van een gespecialiseerde UX-partij om fundamentele herontwerpen in de realisatiefase zoveel mogelijk te voorkomen. Het prototype vormt daarmee een zorgvuldig voorbereid uitgangspunt. Indien uit aanvullend gebruikersonderzoek toch grotere UX-wijzigingen voortkomen die verder gaan dan optimalisaties binnen de bestaande scope, dan kunnen deze worden meegenomen in Deel 2 of in latere doorontwikkeling. De planning van Deel 1 wordt hier niet op aangepast.
165	Aanbestedingsleidraad pag 26	"In de Leidraad (p. 26) wordt gevraagd om een aanpak voor gebruikersonderzoek, iteratief ontwerp en validatie met eindgebruikers, evenals het meten van gebruiksvriendelijkheid via o.a. usability-tests. Gezien de specifieke doelgroep (Industrial Data Owners en Data Accessing Parties) en de vertrouwelijke aard van de data, is directe toegang tot deze gebruikers cruciaal voor kwalitatief designonderzoek. Kan de Stichting bevestigen dat zij gedurende het ontwerpproces actief faciliteert in het aandragen van en toegang verlenen tot een representatieve groep eindgebruikers vanuit de aangesloten 100+ industriële partijen en netbeheerders voor interviews en test-sessies?"	Ja. DSH zal gedurende het ontwerpproces faciliteren in het aandragen van en toegang verlenen tot een representatieve groep eindgebruikers, waaronder Industrial Data Owners (IDO's) en Data Accessing Parties (DAP's) en Data Safe House Managers (DSHM's), voor interviews, validatiesessies en usability-tests. Daarbij wordt uiteraard rekening gehouden met welwillendheid en beschikbaarheid van betrokken partijen. DSH kan niet garanderen dat alle gewenste gebruikers op elk moment beschikbaar zijn, maar zal zich inspannen om tijdig passende gebruikersvertegenwoordiging te organiseren, zodat iteratief ontwerp en validatie op een realistische en praktijkgerichte wijze kunnen plaatsvinden.

166	Algemeen	Wij hechten veel waarde aan het behoud van onze medewerkers, zij vormen immers ons ‘kapitaal’. Wij zouden graag willen overeenkomen dat Partijen elkaars (of diens onderaannemers) direct bij de Overeenkomst betrokken personeel niet in dienst zullen nemen of anderszins voor zich zullen laten werken tot 6 maanden na het einde van de Overeenkomst, tenzij Partijen het in een concreet geval eens worden over de betaling van een redelijke vergoeding door Opdrachtgever aan Opdrachtnemer. Bent u bereid tot deze afspraak? Zoniet, waarom niet?	Akkoord.
167	Arbit Art 30.7	In onderhavig geval is sprake van een Opdracht als bedoeld in artikel 30.7. Ingeval Opdrachtgever opzegt, is het aannemelijk dat wij schade lijden als bedoeld in de artikelen 30.8b en c. Wij stellen voor de artikelen 30.8b en c van overeenkomstige toepassing te verklaren op de afrekening als bedoeld in dit artikel 30.7. Stemt u daarmee in? Zoniet, dan graag een toelichting daarop.	Artikel is duidelijk. Het onderscheid tussen de intiele fase en de beheerfase zal verrekening conform dit artikel eenvoudig moeten laten zijn. Inschrijver dient geen initiele kosten in terugkerende kosten te verrekenen.
168	Arbit Art 30.6	Indien Opdrachtgever de opdracht met onmiddellijke ingang opzegt, worden wij onder meer geconfronteerd met vrijgekomen personeel, welke wij op dat moment niet direct bij een andere opdrachtgever zullen kunnen inzetten. Wij verzoeken u dan ook om ofwel te voorzien in een vergoeding voor leegloop van personeel ofwel een redelijke opzegtermijn van ten minste 3 maanden te hanteren. Bent u daartoe bereid? Zoniet, waarom dan niet en in hoeverre kunt u er dan wel mee instemmen?	Na beraad heeft DSH besloten de reguliere opzegtermijn aan te passen naar een onvoorwaardelijke opzegtermijn van zes (6) maanden bij beëindiging door Opdrachtgever. Hiermee acht DSH het risico op leegloop van personeel in redelijke mate ondervangen. Een aanvullende vergoeding voor leegloop wordt niet overeengekomen. De mogelijkheid tot onmiddellijke beëindiging bij toerekenbare tekortkoming of andere in de overeenkomst genoemde uitzonderingssituaties blijft ongewijzigd van kracht.
169	Arbit Art 30.4	Naar onze mening is het redelijk dat de vergoeding in verhouding staat tot de ernst van de toerekenbaarheid. Anders zou immers een onevenredig groot risico bij Opdrachtnemer worden gelegd. Wij stellen de volgende aanpassing voor: “Indien Opdrachtgever echter aantoont dat de onrechtmatigheid (mede) aan Wederpartij toerekenbaar is, komt Wederpartij een vergoeding toe die in verhouding staat tot de mate van toerekenbaarheid.” Akkoord? Zoniet, dan graag een duidelijke motivering.	Akkoord.
170	Arbit Art 30.4	Beëindiging dient naar onze redelijke mening slechts mogelijk te zijn indien de rechter daadwerkelijk overgaat tot vernietiging van de overeenkomst op grond van de aanbestedingswet. Wij stellen voor om de woorden “hij op goede gronden aanneemt dat” te schrappen. Stemt u daarmee in? Zoniet, dan graag een duidelijke motivering.	Niet akkoord. Goede gronden kunnen dusdanig evident zijn bijvoorbeeld op basis van juridisch advies dat een uitspraak van de rechte niet afgewacht hoeft e worden. Dit zou leiden tot onnodige kosten en vertraging.
171	Arbit Art 30.3	Wij zijn van mening dat de overeenkomst alleen dan zou kunnen worden ontbonden wanneer er sprake is van een ingrijpende wijziging in de zeggenschap. Anders zou dit bijvoorbeeld betekenen dat wij geen interne herstructurering zouden kunnen doorvoeren zonder het risico op ontbinding. Bovendien zal de geen effect hebben op de uitvoering van de overeenkomst. Bent u bereid deze ontbindingsgrond buiten toepassing te verklaren, mits er geen sprake zal zijn van enige benadeling voor Opdrachtgever als gevolg van een dergelijke herstructurering?	Artikel doelt niet op interne herstructurering tenzij sprake is van gevolgen als bedoeld in het artikel. Artikel blijft gehandhaafd.
172	Arbit Art 30	Beëindiging van de overeenkomst zou naar onze mening slechts mogelijk kunnen zijn wanneer de ernst van de tekortkoming dit rechtvaardigt. Daarnaast heeft de term ‘ontbinden’ juridisch gezien het gevolg dat Opdrachtnemer de geleverde diensten moet terugnemen en het betaalde moet terugbetalen. Gelet op de aard van de opdracht is dit een slecht uitvoerbaar en voor beide Partijen onwenselijk en onredelijk gevolg. Wij verzoeken u daarom om in een apart artikellid aan de ARBIT toe te voegen: ‘Voor zover in de Voorwaarden en de Overeenkomst wordt gesproken over ‘ontbinden’ geldt dat dit enkel geldt voor toekomstige verplichtingen en geen ongedaanmakingsverplichtingen met zich brengt.’ Akkoord? Zoniet, waarom niet?	Zie vraag en antwoord 152.

173	Arbit Art 29.3	Als beursgenoteerde onderneming en op basis van de afspraken met onze verzekeraar kunnen wij helaas geen inzage geven in de polis, de bewijzen van premiebetaling of eventuele eerdere claims onder onze polis. Uit de toelichting op de ARBIT blijkt dat het mogelijk is om in plaats daarvan een kopie te verstrekken van het door de verzekeraar afgegeven certificaat waaruit blijkt dat de omvang van de verzekeringsdekking voldoet aan de door u gestelde verzekeringseis. Kunt u akkoord gaan met het verstrekken van een dergelijk certificaat?	Akkoord.
174	Arbit Art 26.5	Wij zijn bereid een dergelijke vrijwaring te geven voor verplichtingen met betrekking tot Personeel van Opdrachtnemer echter niet voor die gevallen waarin de totstandkoming van desbetreffende verplichting is toe te rekenen aan Opdrachtgever. Zo gaan wij er bijvoorbeeld van uit dat Opdrachtgever het Personeel zal behandelen als een externe professional en niet als een eigen werknemer. Wij stellen daarom de volgende toevoeging aan de laatste volzin voor: "(…), voorzover de totstandkoming van de desbetreffende verplichting niet toerekenbaar is aan Opdrachtgever." Kunt u daarmee instemmen? Zoniet, dan graag een toelichting.	Artikel 26.5 blijft ongewijzigd. Uw toevoeging is vergezocht immers het gaat hier niet om detachering van personeel rof het aangaan van een arbeidsrelatie met medewerkers die u inzet.
175	Arbit Art 26.4	Dat de aansprakelijkheidsbeperking komt te vervallen in geval van schending van de verwerkersovereenkomst vinden wij niet redelijk. Een onbeperkte aansprakelijkheid is voor Opdrachtnemer niet verzekerbaar en is ook niet in lijn met de Gids Proportionaliteit. Wij stellen voor om lid d te schrappen en in de verwerkersovereenkomst op te nemen: 'De tussen Partijen in de Overeenkomst overeengekomen beperkingen en uitsluitingen van aansprakelijkheid is van overeenkomstige toepassing op deze verwerkersovereenkomst.' Kunt u daarmee instemmen? Zoniet, dan verzoeken wij u dat duidelijk te motiveren en/of een redelijk alternatief te vermelden.	Ook hiervoor wordt aansprakelijkheid gemaximeerd conform artikel 6 Concept-Dienstverleningsovereenkomst.
176	Arbit Art 26	Ter voorkoming van misverstanden stellen we voor toe te voegen: "Partijen aanvaarden slechts aansprakelijkheid, ongeacht de grondslag daarvan, voor zover dat in dit artikel 26 is geregeld." Akkoord? Zoniet, waarom niet?	Niet akkoord. Er is sprake van diverse voorwaarden die in een zekere mate ten op zichte van elkaar prevaleren.
177	Arbit Art 26.2/26.3	Om eventuele onduidelijkheid te voorkomen stellen wij voor om expliciet toe te voegen dat de beperking van aansprakelijkheid zoals hiervoor vermeld ook geldt in geval van garantie en vrijwaring: "De in artikel 26.2 en 26.3 opgenomen beperkingen en uitsluitingen van aansprakelijkheid gelden ook in geval van garantie en vrijwaring." Kunt u dat bevestigen? Zoniet, dan verzoeken wij u dat duidelijk te motiveren en/of een redelijk alternatief te vermelden.	Niet akkoord. Garantie is van een andere orde idem als vrijwaring. Zie 153. Vrijwaring wordt gemaximeerd conform vraag 175.

178	Arbit Art 26.3	Wij kunnen slechts aansprakelijkheid aanvaarden voor directe schade die redelijkerwijs in verhouding staat tot de opdrachtwaarde van de te leveren werkzaamheden. Uit de toelichting op de ARBIT blijkt ook dat de mogelijkheid bestaat om de aansprakelijkheid nader te beperken indien o.a. de aard van de prestatie daartoe aanleiding geeft. Daarnaast is in het geval van een duurovereenkomst, een overeenkomst op naclaculatiebasis of bijvoorbeeld een raamovereenkomst niet helder wat er verstaan moet worden onder de 'Vergoeding'. Het lijkt ons niet redelijk dat wanneer er sprake is van toerekenbare tekortkoming onder een Nadere Overeenkomst met een vergoeding van bijvoorbeeld EUR 250.000,- de aansprakelijkheid daarvoor viermaal de totale Vergoeding onder de Raamovereenkomst (dus alle Nadere Overeenkomsten tezamen) is. Wij stellen daarom de volgende aanpassing voor: "De in artikel 26.1 bedoelde aansprakelijkheid voor schade anders dan die bedoeld in artikel 26.2 is per jaar beperkt tot een bedrag van ten hoogste de betaalde vergoedingen voor de door Opdrachtnemer verrichte werkzaamheden in het jaar voorafgaand aan de schade toebrengende gebeurtenis. Daarnaast geldt dat de totale aansprakelijkheid van Wederpartij onder de Overeenkomst een bedrag van EUR [100% contractwaarde per jaar],- per kalenderjaar nimmer te boven zal gaan."	Niet akkoord. Gemaximeerd conform vraag 175.
179	Arbit Art 26.1	Opdrachtnemer kan slechts aansprakelijkheid aanvaarden voor schade die rechtstreeks (direct) voortvloeit uit een aan ons toerekenbare tekortkoming en derhalve binnen onze invloedssfeer ligt. Uit de toelichting op de ARBIT blijkt ook dat de mogelijkheid bestaat om de aansprakelijkheid nader te beperken. Wij stellen daarom de volgende aanpassing voor: "(…). De partij die toerekenbaar tekortschiet in de nakoming van haar verplichtingen, is tegenover de andere partij aansprakelijk voor de door deze geleden en/of te lijden directe schade.	Akkoord met voorgestelde aanpassing.
180	Arbit Art 24	Wij zouden graag de mogelijkheid hebben om ondernemingen behorende tot ons concern te betrekken in de uitvoering van de overeenkomst. Wij verzoeken u daarom om op te nemen dat onder 'derden' niet wordt verstaan vennootschappen die eveneens deel uitmaken van het concern waartoe Opdrachtnemer behoort. Bent u daartoe bereid? Zoniet, waarom niet?	Niet akkoord. DSH zal conform het gestelde handelen.
181	Arbit Art 21	Is Opdrachtgever bereid om de vereiste toestemming op voorhand aan ons te verlenen, onder de voorwaarde dat wij terughoudend en in beperkte vorm - intern danwel extern - uitingen mogen doen over (bereikte) successen/resultaten betreffende de opdracht dan wel de naam van Opdrachtgever mogen gebruiken als referentie?	Niet akkoord.
182	Arbit Art 19.2	Wij nemen de privacy van onze medewerkers serieus. Privacygevoelige informatie van onze medewerkers, zoals een VOG, wordt centraal en beveiligd opgeslagen binnen onze organisatie. Zodra een VOG in ons systeem wordt opgenomen, informeren wij u dat voor de betreffende medewerker een VOG bij ons aanwezig is. Desgewenst kunt u hierin inzage vragen. De VOG zal dus niet fysiek aan u worden verzonden. Kunt u daarmee instemmen? Kunt u dat bevestigen? Zoniet, dan verzoeken wij u dat duidelijk te motiveren.	Opdrachtnemer dient e.e.a. aan te tonen. Hoeft niet fysiek te worden verzonden.
183	Arbit Art 19.2	Het aanvragen van een Verklaring omtrent het Gedrag neemt enige tijd in beslag. Om vertraging te voorkomen stellen wij voor om in spoedeisende gevallen de inzet te laten starten met het overleggen van een bewijs van aanvraag. Direct na ontvangst van de VOG zal dit worden medegedeeld aan Opdrachtgever. Kunt u met deze procedure instemmen? Kunt u dat bevestigen? Zoniet, dan verzoeken wij u dat duidelijk te motiveren.	Gezien aard van de dienstverlening is dit onwenselijk.
184	Arbit Art 17.5	Ter voorkoming van misverstanden stellen wij voor om aan artikel 17.5 het volgende toe te voegen: "Samenhangende gebeurtenissen zullen tezamen aangemerkt worden als één overtreding".	Het is niet duidelijk wat u ziet als samenhangende gebeurtenissen. Dit zal in voorkomend geval worden bekeken waar naar redelijkheid en billijkheid wordt gehandeld door Opdrachtgever.

185	Arbit Art 17.5	Wij begrijpen de ratio achter het verbinden van een boete aan schending van de geheimhoudingsplicht. Echter, een boete van EUR 50.000,- is zeker niet altijd proportioneel, zeker ook omdat het recht op schadevergoeding is voorbehouden. Daarbij is een boete van EUR. 50.000,- hoger dan in de markt gebruikelijk. Wij stellen voor deze boete aan te passen naar maximaal EUR 20.000,- en toe te voegen: : "Betaalde boetes strekken in mindering op eventueel verschuldigde schadevergoeding." Stemt u daar mee in? Zoniet, in hoeverre dan wel?	Boete wordt verrekend met eventuele schadevergoeding voor zover deze de boete overtreft.
186	Arbit Art 17.4	Wij zijn gebonden aan wettelijke bewaarplichten (bijv. t.a.v. de fiscus). Door het teruggeven van alle gegevens welke wij in het kader van de uitvoering van de Overeenkomst onder ons hebben, inclusief kopieën, kunnen wij niet aan deze wettelijke verplichtingen voldoen. Kunt u bevestigen dat voor zover wij een wettelijke bewaarplicht hebben, wij de betreffende gegevens mogen bewaren gedurende deze verplichte bewaarperiode?	Akkoord.
187	Arbit Art 17.3	Het is niet duidelijk wat er in de praktijk verstaan wordt onder het hier genoemde 'toezicht' terwijl dit in theorie heel ingrijpend zou kunnen zijn. Wij stellen daarom voor aan artikel 17.3 toe te voegen: "Partijen komen overeen dat in onderling overleg tot nadere invulling van een dergelijk toezicht wordt gekomen, waarbij uitgangspunt is dat een dergelijk toezicht alleen wordt uitgeoefend indien daar gegronde redenen voor bestaan". Kunt u daarmee instemmen? Zoniet, waarom niet?	Niet akkoord, artikel blijft gehandhaafd gezien de gevoeligheid van de informatie.
188	Arbit Art 15.5	Het wettelijk opschortings- en ontbindingsrecht bestaan niet voor niets. Het geeft ons ook een instrument in handen op het moment dat Opdrachtgever onverhoopt haar verplichtingen niet nakomt. Anders is er voor ons geen enkel middel om Opdrachtgever tot nakoming aan te sporen, dat is niet redelijk. Wij zullen hier niet lichtvoetig mee om gaan en redelijk handelen. Wij stellen daarom de volgende toevoeging voor: ", voor zover dit in redelijkheid van Wederpartij kan worden verwacht." Kunt u hiermee instemmen? Zoniet, dan verzoeken wij u dat duidelijk te motiveren.	Niet akkoord. Het stoppen van de werkzaamheden mag ingeval van onenigheid rond een aspect niet als drukmiddel worden ingezet. Wat u als redelijk beschouwd kan door Opdrachtgever anders worden gezien.
189	Arbit Art 14.3	Wij zijn van mening dat het niet redelijk is dat Opdrachtgever, naast een boete, ook nog schadevergoeding zou kunnen vorderen zonder dat het betaalde boetebedrag hiervan afgetrokken wordt (dit gedeelte van de schade wordt dan feitelijk dubbel betaald). Wij stellen voor om in algemene zin het volgende overeen te komen: "Betaalde boetes strekken in mindering op eventueel verschuldigde schadevergoeding.". Kunt u hiermee instemmen? Zoniet, dan verzoeken wij u dat duidelijk te motiveren danwel aan te geven in hoeverre u wel dit tekstvoorstel kunt aanvaarden.	Zie vraag 185.
190	Arbit Art 12.3	Een garantietermijn van 12 maanden is zeer lang en niet marktconform. Dit heeft een prijsverhogend effect. Wij stellen daarom voor deze termijn bij te stellen naar 3 maanden na acceptatie. Kunt u daarmee instemmen? Kunt u hiermee instemmen? Zoniet, dan verzoeken wij u dat duidelijk te motiveren.	Niet akkoord. Tekortkomingen kunnen pas na 3 maanden blijken.
191	Arbit Art 11.5	Wij zien graag een toevoeging op dit artikel. Het is namelijk zo dat vanaf het moment dat Opdrachtgever het Product operationeel in gebruik neemt er wijzigingen (kunnen) plaatsvinden in het opgeleverde Product, waarop wij geen invloed hebben en welke ons niet aangerekend kunnen worden. Vanaf dat moment zal het Product dan ook als geaccepteerd worden beschouwd. Wij stellen daarom de volgende toevoeging voor: "Bij in productie name en/of ingebruikname van het opgeleverde Product door Opdrachtgever, of bij het uitblijven van enige mededeling (…)" Kunt u hiermee instemmen? Zoniet, dan verzoeken wij u dat duidelijk te motiveren danwel aan te geven in hoeverre u wel dit tekstvoorstel kunt aanvaarden.	Niet akkoord. Zie ook 190. Daarbij komt dat wijzingen in opgeleverd product door Opdrachtnemer plaatsvinden.

192	Arbit Art 11.4	Wij vinden het redelijk dat de nader door Opdrachtgever te stellen termijn wordt gemaximeerd, om een duidelijk kader te creëren en te voorkomen dat de termijn onredelijk lang wordt. Hierbij speelt mee dat de betaling is gekoppeld aan Acceptatie. Wij stellen voor om aan artikel 11.4 de volgende tekst toe te voegen: “De nader door Opdrachtgever gestelde termijn bedraagt maximaal twee weken, tenzij Partijen na onderling overleg een langere termijn zijn overeengekomen.” Kunt u hiermee instemmen? Zoniet, dan verzoeken wij u dat duidelijk te motiveren danwel aan te geven in hoeverre u wel dit tekstvoorstel kunt aanvaarden.	Niet akkoord. Termijnen zijn redelijk waarbij ook gekeken wordt naar het moment waarop zichtbaar is dat functionaliteiten in de praktijk voldoen aan de eisen. Opdrachtgever zal dit conform het artikel aangeven.
193	Arbit Art 11.2/59.3	Dit artikel is zo geformuleerd dat wij voor betaling afhankelijk zijn van de acceptatie, zonder dat duidelijk is aan welke criteria voldaan moet zijn voor acceptatie. Dit creëert veel onzekerheid en onduidelijkheid. Wij stellen daarom de volgende toevoeging voor: “Opdrachtgever is enkel gerechtigd Acceptatie te onthouden indien het opgeleverde niet voldoet aan de vooraf overeengekomen specificaties of acceptatiecriteria.” Kunt u hiermee instemmen? Zoniet, dan verzoeken wij u dat duidelijk te motiveren danwel aan te geven in hoeverre u wel dit tekstvoorstel kunt aanvaarden.	De oplossing moet voldoen aan de gestelde eisen en het doel zoals aangegeven in de aanbestedingsstukken.
194	Arbit Art 8.7	Gezien de grote impact van een ontbinding van de overeenkomst is dit naar onze mening alleen redelijk wanneer in rechte wordt vastgesteld dat wij inderdaad inbreuk hebben gemaakt op de intellectuele eigendomsrechten van derden . Daarnaast lijkt ontbinding ons slechts gerechtvaardigd indien het voor ons redelijkerwijs niet mogelijk is om de inbreuk op te heffen door een gebruiksrecht van die derden te verkrijgen, of een alternatief Product voor Opdrachtgever te verzorgen. Wij stellen de volgende aanpassing voor: “Onverminderd het bepaalde in artikel 8.5 en 8.6 kan Opdrachtgever, indien in rechte wordt vastgesteld dat het door Wederpartij geleverde Product inbreuk maakt op intellectuele eigendomsrechten van derden, en indien het voor Wederpartij in redelijkheid niet mogelijk is om de inbreuk op te heffen door zorg te dragen voor een gebruiksrecht of een vervangend gelijkwaardig Product of dusdanige aanpassingen in het geleverde Product dat de inbreuk ongedaan wordt gemaakt, de Overeenkomst buiten rechte geheel of gedeeltelijk ontbinden (…).”	Artikel blijft gehandhaafd waarbij Opdrachtgever wel rekening kan houden met uw suggestie op het moment dat de keuze tot ontbinding zich voordoet.
195	Arbit Art 8.6	Het nemen van maatregelen op onze kosten is slechts redelijk voor zover deze maatregelen noodzakelijk zijn om stagnatie in de bedrijfsvoering te voorkomen. Het nemen van maatregelen die ‘kunnen bijdragen aan het voorkomen van stagnatie’ is wel erg omvangrijk. Kunt u bevestigen dat wij alleen aan dit artikellid worden gehouden voor zover dat redelijkerwijs van ons verlangd kan worden? Zoniet, dan verzoeken wij u dat duidelijk te motiveren.	Artikel is duidelijk en blijft gehandhaafd. Het gaat erom dat u passende maatregelen treft om het doel te bereiken. "Alle " maatregelen wordt vervangen door "passende" maatregelen.
196	Arbit Art 8.5	Uiteraard zijn wij bereid aansprakelijkheid te accepteren echter dan moet het wel gaan om een situatie waarin daadwerkelijk vastgesteld wordt dat wij inderdaad toerekenbaar inbreuk maken op intellectuele eigendomsrechten van derden. Wij stellen daarom de volgende aanpassing voor: “Wederpartij vrijwaart Opdrachtgever tegen gerechtvaardigde aanspraken van derden jegens Opdrachtgever indien en voor zover in rechte wordt vastgesteld dat in het kader van de uitvoering van de Opdracht door Wederpartij ontwikkelde programmatuur een toerekenbare inbreuk op een in Nederland geldend recht van intellectueel eigendom van deze derde oplevert.” Kunt u hiermee instemmen? Zoniet, dan verzoeken wij u dat duidelijk te motiveren danwel aan te geven in hoeverre u wel dit tekstvoorstel kunt aanvaarden. Optie 2: Kunt u bevestigen dat deze bepaling slechts van toepassing is indien sprake is van een toerekenbare inbreuk van Opdrachtgever?	Artikel 8.5 blijft gehandhaafd.

197	Arbit Art 7.2 8.1a 8.2	Naar onze mening is het redelijk dat het eigendom van de de rechten op de resultaten van verrichte diensten, voor zover sprake is van een overdracht conform de contractuele afspraken, pas zullen overgaan op Opdrachtgever zodra de daarvoor verschuldigde betaling heeft plaatsgevonden. Bent u bereid dit af te spreken? Wij stellen voor om aan de artikelen 7.2, 8.1 onder a en 8.2 toe te voegen: 'In afwijking op het vorenstaande geldt echter dat, voor zover conform het vorenstaande sprake zou zijn van overdracht van bepaalde intellectuele eigendomsrechten, die intellectuele eigendomsrechten eerst dan zullen overgaan nadat Opdrachtgever alle bedragen die hij in het kader van de uitvoering van de Opdracht verschuldigd is aan Opdrachtnemer volledig en tijdig heeft voldaan." Kunt u hiermee instemmen? Zoniet, dan verzoeken wij u dat duidelijk te motiveren.	Niet akkoord. Dit koppelen aan alle tijdige betalingen is niet passend. Verder kan er een discussie over een kleine betaling zijn, die daarmee de complete overdracht zou tegenhouden.
198	Arbit Art 1.9	Wij gaan er vanuit dat de afspraken zoals opgenomen in de overeenkomst leidend zullen zijn voor de uitvoering van de Opdracht. Het kader zoals geschetst in het Bestek wordt immers door partijen nader ingevuld en uitgewerkt in de gezamenlijk overeengekomen specificaties. Wij stellen daarom de volgende aanpassing voor: "Gebrek: iedere storing en/of ander mankement als gevolg waarvan de Prestatie niet (meer) voldoet aan de objectief bepaalbare functionele en/of technische specificaties zoals Partijen zijn overeengekomen in de Overeenkomst." Kunt u hiermee instemmen? Zoniet, dan verzoeken wij u dat duidelijk te motiveren.	Een gebrek kan ook een tekortkoming zijn aan aan specificatie die later is overeengekomen. Niet akkoord.
199	Diverse technische vragen	Configuratiebeheer •Welke applicatie-instellingen moeten zonder codewijzigingen kunnen worden geconfigureerd (systeemparameters, bedrijfsregels, reportage sjablonen)? •Moet er een gebruikersinterface voor beheerders gemaakt worden voor configuratie, of is een op configuratiebestanden gebaseerde aanpak acceptabel? •Moeten configuratiewijzigingen controleerbaar zijn (wie heeft welke instelling wanneer gewijzigd)?	Voor de initiële ontwikkeling wordt niet vereist dat applicatie-instellingen (zoals systeemparameters, bedrijfsregels of rapportagesjablonen) zonder codewijzigingen configureerbaar zijn. Het realiseren van uitgebreide configuratiemogelijkheden valt buiten de scope van Deel 1 en Deel 2 en kan eventueel als onderdeel van latere doorontwikkeling worden opgepakt. Evenmin wordt in de initiële fase een specifieke beheerdersinterface voor configuratie vereist. Ook de controleerbaarheid van configuratiewijzigingen (wie, wat, wanneer) is in deze fase niet als afzonderlijke eis opgenomen, tenzij dit direct samenhangt met de in het PvE beschreven audit- en governanceprocessen.
200	Diverse technische vragen	Rapportage •Zijn er naast gegevensexport ook vereisten voor opgemaakte rapporten (pdf-rapporten, grafieken, dashboards)? •Moeten rapporten op verzoek worden gegenereerd of volgens een schema (bijvoorbeeld maandelijkse automatische rapporten)? •Welke soorten visualisaties zijn vereist (tabellen, staafdiagrammen, lijndiagrammen, kaarten)? •In de backlog wordt 'geautomatiseerde rapportage' genoemd. Moet de eerste versie basisrapportages bevatten, of kan dit eventueel later worden geïmplementeerd? •Zijn er voorbeelden van rapporten die kunnen worden verstrekt? •Hoeveel rapporten moeten er ongeveer worden ontwikkeld?	Rapportagevormen Het genereren van opgemaakte (pdf-)rapporten is geen expliciete minimumeis voor de eerste versie Generatie op verzoek of automatisch In de initiële fase wordt uitgegaan van rapportages en inzichten die op verzoek binnen het platform beschikbaar zijn. Geautomatiseerde, periodieke rapportages (bijvoorbeeld maandelijkse verzending) vallen onder doorontwikkeling en zijn niet verplicht voor Deel 1 Visualisatietypen Het platform dient in ieder geval gangbare en functioneel passende visualisaties te ondersteunen, zoals tabellen, staafdiagrammen en lijndiagrammen. Kaartvisualisaties of geavanceerde grafische weergaven zijn niet als harde eis opgenomen voor initiele ontwikkeling, mogelijk volgt dit in doorontwikkeling. Backlog – geautomatiseerde rapportage In initiele ontwikkeling alleen is alleen een data-export vereist, geen rapportages Voorbeelden en aantallen Er zijn geen uitgewerkte voorbeeldrapporten beschikbaar buiten hetgeen in het UX-prototype en PvE is opgenomen. Het exacte aantal rapporten ligt niet vast; het platform moet flexibel genoeg zijn om de benodigde inzichten te kunnen ondersteunen zonder dat een vast aantal vooraf wordt voorgeschreven.
201	Diverse technische vragen	Bestanden uploaden •Moet het systeem het uploaden van bestanden (documenten, afbeeldingen, spreadsheets) ondersteunen? •Als het uploaden van bestanden vereist is, welke bestandstypen moeten daarbij worden ondersteund? •Wat is de maximale bestandsgrootte? •Hoe moeten geüploade bestanden worden opgeslagen (database, objectopslag)? •Moeten geüploade bestanden worden gescand op virussen/malware?	Het platform hoeft in de initiële scope geen generieke bestandsuploadfunctionaliteit te ondersteunen (zoals het uploaden van documenten, afbeeldingen of spreadsheets als losse bijlagen). Invoer en uitwisseling van gegevens vindt primair plaats via de gestructureerde invoer in het platform conform het PvE. Indien in een latere fase alsnog bestandsupload als doorontwikkeling wordt toegevoegd, worden dan ook nadere eisen vastgesteld ten aanzien van ondersteunde bestandstypen, maximale bestandsgrootte en de wijze van opslag (bijv. object storage). In dat geval geldt tevens dat uploads passend bij het beveiligingsniveau moeten worden ingericht, waaronder virus-/malwarescanning en passende toegangs- en bewaarbeveiliging.

202	Beëindiging en overdraagbaarheid	Afhankelijkheden en bouwproces •Moeten alle afhankelijkheden van derden worden gedocumenteerd met versies en licenties? •Moet het bouwproces volledig geautomatiseerd en gedocumenteerd zijn? •Moet de oplossing vanuit de broncode kunnen worden gebouwd zonder gesloten software (alleen open-source buildtools)? •Zijn er beperkingen op het gebruik van propriëtaire/commerciële libraries of frameworks?	Documentatie van afhankelijkheden Ja. Afhankelijkheden van derden dienen te worden gedocumenteerd, inclusief gebruikte versies en toepasselijke licenties. Dit is van belang voor beheer, security, compliance en overdraagbaarheid. Bouwproces Het bouw- en deployproces dient reproduceerbaar en gedocumenteerd te zijn. Automatisering van het bouwproces (bijvoorbeeld via CI/CD) wordt niet als expliciete harde eis gesteld, maar sluit wel aan bij de eisen rondom beheerbaarheid en overdraagbaarheid en wordt gezien als gangbare praktijk. Gebruik van open-source buildtools De oplossing hoeft niet uitsluitend met open-source buildtools te kunnen worden gebouwd. Een oplossing waarbij de kern grotendeels is gebaseerd op gesloten software is echter uitgesloten via 1.6.4 van de non-functionele eisen. Gebruik van propriëtaire/commerciële libraries of frameworks Het gebruik van propriëtaire of commerciële libraries en frameworks is toegestaan, mits dit niet leidt tot onaanvaardbare vendor lock-in, en mits wordt voldaan aan de eisen rondom overdraagbaarheid, exit-gereedheid, licenties en beveiliging. Inschrijvers dienen de inzet van dergelijke componenten transparant te maken.
203	Beëindiging en overdraagbaarheid	Levering van broncode •Waar wordt de broncode repository tijdens de ontwikkeling gehost (Git-server van de aannemer, server van DSH, cloudservice)? •Welk toegangsniveau heeft DSH tijdens de ontwikkeling tot de coderepository (alleen-lezen, volledige toegang)?	Hosting van de broncode Tijdens de ontwikkelfase mag de broncode worden gehost op de repository-omgeving van de opdrachtnemer (bijvoorbeeld een eigen Git-server of een gangbare cloudgebaseerde repositorydienst), mits wordt voldaan aan de eisen ten aanzien van beveiliging, vertrouwelijkheid. Uiterlijk bij oplevering dient de volledige broncode te worden overgedragen aan DSH conform de overeengekomen overdrachts- en exitbepalingen. Toegang voor DSH tijdens ontwikkeling DSH verwacht gedurende de ontwikkelfase ten minste leesrechten (read-only toegang) tot de broncoderepository voor transparantie en voortgangsbewaking. Volledige schrijf- of beheerrechten tijdens de ontwikkeling zijn niet vereist. Bij oplevering dient DSH volledige toegang en beschikking over de broncode te verkrijgen conform de contractuele afspraken.
204	Testen en acceptatie	Testomvang •Welke soorten tests zijn vereist (unit, integratie, systeem, gebruikersacceptatie, performance, beveiliging)? •Wat is het minimaal vereiste testdekkingspercentage? •Moeten geautomatiseerde tests worden geleverd als onderdeel van de oplossing? •Zijn er specifieke testscenario's of testgegevens die moeten worden gebruikt?	Soorten tests Van de opdrachtnemer wordt verwacht dat ten minste de gebruikelijke testsoorten worden uitgevoerd die nodig zijn om het platform conform de eisen op te leveren: unit- en integratietesten, systeemtesten, gebruikersacceptatietesten (UAT), performance-/belastingtesten en beveiligingstesten (waaronder periodieke scans en penetratietesten). De precieze invulling en planning van testactiviteiten wordt uitgewerkt in het plan van aanpak en afgestemd met DSH. Testdekkingspercentage Er is geen minimaal testdekkingspercentage (coverage) als harde eis voorgeschreven. De nadruk ligt op aantoonbare kwaliteit en voldoende testdiepgang passend bij de risico's van het platform. Geautomatiseerde tests Geautomatiseerde tests worden verwacht als onderdeel van een professionele ontwikkel- en beheerpraktijk, met name voor regressie en kritieke functionaliteit. De aanbesteding schrijft geen specifieke tooling voor. Testscenario's en testdata Er zijn geen verplicht voorgeschreven testscenario's of datasets buiten wat volgt uit het PvE en het UX-prototype. Testdata in test-, acceptatie- en demo-omgevingen mag geen productiegegevens bevatten en dient dummy-, gesynthetiseerde of geanonimiseerde data te zijn. Testscenario's dienen aantoonbaar de kernprocessen en kritieke gebruikersflows uit het PvE af te dekken. DSH verwacht dat opdrachtnemer voor elke ontwikkeling passende testscenario's voorstelt.
205	Operationele vereisten	Logging en diagnostiek •Welk niveau van applicatielogging is vereist? •Hoe lang moeten applicatielogboeken worden bewaard? •Moeten logboeken gecentraliseerd en doorzoekbaar zijn? •Zijn er specifieke nalevingsvereisten voor het bewaren van logs (los van auditlogs)?	Het platform dient te voorzien in proportionele applicatielogging voor beheer, beveiliging en governance, waaronder in ieder geval logging van authenticatie, autorisatie, relevante mutaties en systeemfouten. Deze logging dient op verzoek inzichtelijk te zijn voor DSH. Logboeken moeten circa 24 maanden beschikbaar blijven, conform de non-functionele eisen. Logging hoeft niet gecentraliseerd te zijn. Er gelden geen aanvullende specifieke bewaarplichten buiten de in de aanbestedingsdocumenten opgenomen eisen, maar de inrichting moet voldoen aan de geldende beveiligings- en AVG-kaders.
206	Operationele vereisten	Monitoring en waarschuwingen •Welke statistieken moeten worden gemonitord (applicatieprestaties, foutpercentages, resourcegebruik, bedrijfsstatistieken)? •Wie moet waarschuwingen ontvangen (contractant, DSH-operationeel team, beide)? •Welke waarschuwingskanalen zijn vereist (e-mail, sms, telefoongesprek, integratie met ticketsysteem)? •Wat is een kritieke versus een niet-kritieke waarschuwing?	Primair moeten de statistieken gemonitord worden die opdrachtnemer nodig heeft om aan het PvE te kunnen voldoen. DSH wenst inzicht te hebben in de beschikbaarheid, resourcegebruik, responstijden/verwerkingssnelheden en foutpercentages. Voor waarschuwingen volstaat een e-mail, bij beveiligingsincidenten wordt ook een telefoongesprek verwacht. De incidentclassificatie (kritiek vs. niet-kritiek) is in paragraaf 2.2.1 van de non-functionele eisen geschetst.

207	Integratievereisten	CRM-integratie •In de backlog wordt melding gemaakt van een 'koppeling met het DSH CRM-systeem'. Welk CRM-systeem wordt er gebruikt (leverancier, versie)? •Welke gegevens moeten worden gesynchroniseerd tussen het platform en CRM (organisaties, contacten, andere)? •Moet de synchronisatie in realtime of op batchbasis gebeuren? •Hoe wordt de integratie uitgevoerd: via REST API / eigen mechanisme / andere?	Op dit moment gebruikt DSH nog geen CRM systeem, dat zal naar verwachting in de loop van 2026 geïmplementeerd worden. Naar verwachting zullen er gegevens gesynchroniseerd worden over contacten, bedrijven en productielocaties en metadata (bv. status van dataverzameling/validatie per locatie). Synchronisatie mag op batchbasis. Rest API is een logische optie.
208	Integratievereisten	Toekomstige API-integratie •Moet de API vanaf het begin worden ontworpen, zelfs als deze pas later wordt geïmplementeerd, of kan deze achteraf worden toegevoegd? •Welke API-authenticatiemechanismen hebben de voorkeur (API-sleutels, OAuth2, wederzijdse TLS)? •Moet de API RESTful, GraphQL of een andere architectuur zijn? •Moeten meerdere gelijktijdige versies van de API worden ondersteund?	Deze kan achteraf worden toegevoegd. Wel is het wenselijk om waar mogelijk ontwerpkeuzes te maken rekening houdend met de latere toevoeging van een API zonder dat dit tot significante kosten leidt. OAuth2 is een logische keuze. REST is een logische keuze. Meerdere versies ondersteunen is handig voor het doorvoeren van wijzigingen in de API.
209	Integratievereisten	E-mail en meldingen •Welke e-mailservice moet worden gebruikt voor het verzenden van meldingen (SMTP-servergegevens, cloud-e-mailservice)? •Welke soorten meldingen zijn vereist (gebruikersregistratie, wachtwoord opnieuw instellen, bevestiging van gegevensverzending, goedkeuringsmeldingen, herinneringen)? •Zijn er voorkeuren voor meldingen (gebruikers kunnen zich aan- of afmelden voor bepaalde soorten meldingen)?	Er is geen specifieke e-mailservice voorgeschreven. Opdrachtnemer kan een passende oplossing voorstellen. Meldingen zijn in ieder geval vereist voor accountbeheer, validatieprocessen, data-aanvragen, herinneringen en verstoringen. Deze meldingen volgen uit de beschreven user-flows en SLA-afspraken. De exacte set meldingen wordt in overleg uitgewerkt tijdens de implementatiefase. Meldingsvoorkeuren zijn individueel in te stellen (notificatie in platform/notificatie per mail).
210	Integratievereisten	Huidige integraties •In de aanbesteding staat dat 'er tijdens de eerste ontwikkelingsfase geen integraties met bestaande systemen zijn gepland'. Betekent dit dat er helemaal geen integraties zijn, of alleen dat deze in fase 4 (verdere ontwikkeling) zullen worden geïmplementeerd? •Zijn er externe gegevensbronnen waaruit het systeem gegevens moet ophalen (referentiegegevens, validatiegegevens)?	Op dit moment zijn er geen integraties met andere systemen. Deze worden mogelijk als onderdeel van de doorontwikkeling geïmplementeerd, maar deze wens is nog niet 'hard' en daarmee dus nog onzeker. Het platform dient over de mogelijkheid te beschikken om referentiegegevens (gegevens van de aansluiting, historisch verbruik) uit een csv te importeren.
211	Beveiligingsvereisten	Beveiligingstesten en naleving •Is pentesten een vereiste? •Wie voert de penetratietest uit (aannemer, door DSH ingehuurde derde partij, keuze van DSH)? •Welke niveaus van kwetsbaarheden moeten vóór de livegang worden verholpen (kritiek, hoog, gemiddeld)? •Zijn periodieke beveiligingsaudits vereist na de implementatie? Zo ja, hoe vaak? •Zijn er specifieke OWASP- of andere beveiligingsnormen die aantoonbaar moeten worden nageleefd?	Geautomatiseerde pentesten kunnen deel uitmaken van gangbare beveiligingscontroles in het ontwikkelproces zoals gespecificeerd in paragraaf 2.3.4 van de non-functionele eisen. De aanbestedingsdocumenten bepalen daarnaast dat Opdrachtgever jaarlijks een penetratietest kan laten uitvoeren door een door DSH te kiezen externe partij De aanbestedingsdocumenten schrijven geen vast severity-schema voor. Bevindingen uit beveiligingstesten dienen echter, afhankelijk van ernst en impact, te worden opgelost binnen de overeengekomen onderhouds- en wijzigingsprocessen. Dit betekent dat kwetsbaarheden met kritieke of hoge impact vóór livegang moeten zijn verholpen, overeenkomstig de verplichting om beveiligingsupdates binnen 24 uur op te pakken en te voldoen aan de non-functionele beveiligingseisen. Kwetsbaarheden met een middelmatige of lage impact kunnen, mits het rest-risico acceptabel is en geen impact heeft op vertrouwelijkheid, integriteit of beschikbaarheid, na livegang worden opgepakt binnen de reguliere onderhoudscyclus. DSH behoudt zich het recht voor om jaarlijks een onafhankelijke penetratietest uit te laten voeren. Daarnaast beschikt DSH over doorlopend auditrecht op naleving van beveiligings- en compliance-eisen. Hoe vaak er een audit zal plaatsvinden is nu nog niet te zeggen, er kan worden uitgegaan van eens per jaar. Anders dan wat vermeld staat in het PvE zijn er geen andere specifieke beveiligingsnormen die aantoonbaar moeten worden nageleefd. Wel wordt inschrijver gevraagd haar maatregelen ter borging van de veiligheid te beschrijven.

212	Beveiligingsvereisten	Auditlogging •Welke specifieke acties moeten worden gelogd (inloggen/uitloggen, gegevenstoegang, gegevenswijziging, configuratiewijzigingen, wijzigingen in machtigingen)? •Welke informatie moet in elke auditlogboekvermelding worden vastgelegd (gebruikers-id, tijd, actie, betrokken gegevens, IP-adres, succes/error)? •Hoe lang moeten auditlogs worden bewaard? •Moeten auditlogs fraudebestendig/immutable zijn? •Moeten auditlogs door beheerders in te zien/ doorzoekbaar zijn? •Zijn er vereisten voor realtime beveiligingsmonitoring of waarschuwingen op basis van auditlogboeken?	Het platform moet kritieke acties loggen, waaronder login-activiteiten, data-invoer/-uitvoer, gegevenswijzigingen, configuratiewijzigingen en wijzigingen in machtigingen. Elke auditlog moet herleidbaar zijn tot een specifiek account en minimaal tijdstip, actie, betrokken object en status bevatten. Auditlogs worden minimaal 24 maanden bewaard. Hoewel immutability niet expliciet wordt geëist, dienen logs wel non-repudiation en auditability te ondersteunen. Auditlogs moeten door DSH op verzoek kunnen worden ingezien en doorzocht. Automatische meldingen zijn vereist bij verstoringen en security-relevante gebeurtenissen.
213	Beveiligingsvereisten	Gegevensversleuteling •Welke encryptiestandaarden zijn vereist voor opgeslagen gegevens (rustende data) (AES-256, andere)? •Welke versleutelingsstandaarden zijn vereist voor gegevens in-transit (TLS-versie)? •Zijn er specifieke velden die versleuteling op veldniveau vereisen (afzonderlijke gegevensvelden afzonderlijk versleutelen)? •Welke benadering van encryptie sleutelbeheer is er vereist (KMS van cloudprovider, afzonderlijk sleutelbeheersysteem, hardwarebeveiligingsmodules)?	DSH vereist AES-256 voor data-at-rest en TLS 1.3 (of gelijkwaardig) voor data-in-transit. Versleuteling op veldniveau is niet expliciet voorgeschreven. Sleutelbeheer mag worden ingericht via een KMS, HSM of andere passende oplossing, mits deze voldoet aan de eisen voor EU-rechtsmacht, beveiliging, overdraagbaarheid en ISO 27001/27002. De aanbestedingsdocumenten schrijven geen specifiek key-managementsysteem voor.
214	Infrastructuur en hosting	Configuratie van de omgeving •Moeten alle vier OTAP-omgevingen (ontwikkeling, test, acceptatie, productie) even groot zijn, of mogen niet-productieomgevingen kleiner zijn? •Gebruiken niet-productieomgevingen productiegegevens, geanonimiseerde gegevens of synthetische gegevens? •Moeten omgevingen continu draaien of kunnen ze op verzoek worden gestart/gestopt om kosten te besparen?	De niet-productieomgevingen mogen kleiner zijn vanuit efficientie-oogpunt. Niet-productieomgevingen gebruiken synthetische gegevens ('dummy-data') Niet-productieomgevingen hoeven niet continu te draaien, zolang de mate van beschikbaarheid het gebruik ervan niet significant beperkt.
215	Infrastructuur en hosting	Beschikbaarheid en noodherstel •Wat is de vereiste beschikbaarheid volgens de SLA (99%, 99,9%, 99,99%)? •Wat zijn de aanvaardbare vooraf geplande tijdsblokken? •Wat zijn de vereisten voor de Recovery Time Objective (RTO) en Recovery Point Objective (RPO)? •Is geografische redundantie vereist (actief-actief of actief-passief tussen regio's)? •Wat is de vereiste backup-frequentie en bewaartermijn?	De SLA vereist een beschikbaarheid van 99% per maand. Gepland onderhoud wordt in overleg vastgesteld en vindt bij voorkeur buiten kantooruren plaats. De RTO bedraagt maximaal 4 uur, de RPO maximaal 1 uur. Geografische redundantie is niet expliciet vereist; wel moet de oplossing passende herstelvoorzieningen bieden die aan de continuïteitseisen voldoen. Back-ups worden dagelijks uitgevoerd; de bewaartermijn van auditlogs bedraagt minimaal 24 maanden.
216	Infrastructuur en hosting	Selectie van cloudprovider •Heeft DSH al een cloudprovider geselecteerd (AWS, Azure, Google Cloud, andere)? Zo niet, wanneer wordt deze beslissing genomen? •Als er nog geen provider is geselecteerd, zijn er dan voorkeuren of beperkingen (bijv. moet in de EU gevestigd zijn, specifieke beveiligingscertificeringen)? •In de aanbesteding staat dat 'de aanbestedende dienst verantwoordelijk is voor het contracteren van de infrastructuur/cloudprovider'. Wordt dit geregeld voordat de ontwikkeling van start gaat, of parallel daaraan? •Heeft de contractant rechtstreeks toegang tot de infrastructuur voor installatie en beheer, of verloopt dit via DSH?	DSH heeft nog geen cloudprovider geselecteerd. De keuze wordt na gunning, samen met de opdrachtnemer, gemaakt. De cloudprovider moet een EU CSP zijn en volledig onder EU-rechtsmacht opereren, met passende beveiligingscertificeringen (o.a. ISO 27001, SOC2). De cloudinfrastructuur wordt tijdens de initiële ontwikkelfase ingericht; deze staat niet vooraf klaar. DSH is in principe contracthouder, terwijl de opdrachtnemer toegang krijgt voor de technische inrichting en het beheer. Een variant waarbij de opdrachtnemer het CSP-contract voert is mogelijk, mits transparant en 1-op-1 doorbelast.
217	Prestaties en schaalbaarheid	Prestatie-eisen •Wat zijn de specifieke niet-functionele eisen (bijvoorbeeld laadtijd van pagina's <2 s, responstijd van API <500 ms)? •Zijn er eisen voor de maximaal aanvaardbare gegevensverwerkingsduur voor specifieke bewerkingen, zoals voor validaties of het genereren van exportbestanden?	DSH hanteert duidelijke prestatie-eisen: kritieke acties moeten in ≥95% van de gevallen binnen 1 seconde worden uitgevoerd met feedback binnen 500 ms; niet-kritieke acties binnen 2 seconden. Langdurige verwerkingen worden asynchroon uitgevoerd, starten binnen 1 seconde en bieden voortgangsinformatie. Voor validaties, exports en vergelijkbare processen geldt geen vaste maximale uitvoerduur, maar wel de verplichting tot asynchrone afhandeling met statusinzicht.

218	Prestaties en schaalbaarheid	Huidige gebruiksstatistieken •Wat is het huidige aantal actieve gebruikers en hoe is dit verdeeld over de drie rollen? •Wat is de verwachte belasting (hoeveel gebruikers zijn er doorgaans tegelijkertijd ingelogd)? •Zijn er piekperiodes in het gebruik (bijvoorbeeld aan het einde van het jaar, wanneer de jaarcijfers moeten worden ingediend)? •Wat is de huidige gemiddelde responstijd voor belangrijke bewerkingen (gegevensinvoer, validatie, export)?	Momenteel zijn er zo'n 200 actieve gebruikers, waarvan verreweg het grootste deel als IDO en het kleinste deel als (L)DSH manager, waarvan maximaal enkele tientallen tegelijkertijd ingelogd zijn tijdens piekperiodes. De huidige gemiddelde responstijd is niet precies bekend, de eisen op dit vlak zijn opgenomen in het PvE en worden met gangbare oplossingen haalbaar geacht.
219	Toegang tot en delen van gegevens	Gegevens exporteren •Welke exportformaten zijn vereist (CSV, Excel, JSON, XML, PDF)? •Moeten exportbestanden op verzoek worden gegenereerd of kunnen ze vooraf worden gegenereerd en in de cache worden opgeslagen? •Wat is de verwachte maximale omvang van een enkele gegevensexport (aantal records, bestandsgrootte)? •Moeten grote exports worden gestreamd of asynchroon worden geleverd (bijvoorbeeld via een e-maillink wanneer ze klaar zijn)? •Moeten alle exports worden gelogd/gecontroleerd (wie heeft welke gegevens geëxporteerd, wanneer)?	Export is in CSV formaat Hier is geen eis over opgenomen, veel exports zijn maatwerk op basis van de filters van de gebruiker Dit is niet bekend, als richting kan enkele honderden megabytes worden aangehouden. Grote exports kunnen asynchroon worden geleverd. Het exporteren van data dient gelogd te worden.
220	Toegang tot en delen van gegevens	Proces voor het aanvragen van gegevens •Wat is de volledige workflow voor een gegevensverzoek (indienen van verzoek, beoordeling, goedkeuring, verlenen van toegang)? •Kunnen gegevensaanvragen gedeeltelijk worden goedgekeurd (sommige gegevens worden toegekend, andere worden geweigerd)? •Moet het systeem in verschillende stadia van de gegevensaanvraagworkflow meldingen versturen?	Zie het PvE. Een gegevensverzoek wordt door de DAP ingediend via een formulier, vervolgens door de DSHM voorbeoordeeld en gepubliceerd. Afhankelijk van de route beslissen IDO's individueel of de Data Board over toegang. Na goedkeuring verleent het platform automatisch de juiste autorisaties en worden betrokkenen geïnformeerd. DAP's kunnen de data gebruiken en terugkoppeling uploaden; toegang kan later worden gewijzigd of ingetrokken. Alle stappen worden auditbaar vastgelegd. Bij de initiële ontwikkeling is het gedeeltelijk goedkeuren van data-aanvragen geen onderdeel van het PvE Het platform dient in verschillende fasen van de gegevensaanvraagworkflow notificaties te versturen. Conform het Programma van Eisen worden onder andere DAP's, IDO's en DSHM geïnformeerd bij het indienen en publiceren van een gegevensaanvraag, bij statuswijzigingen in de beoordeling, bij besluitvorming (IDO- of Data Board-route), bij het verlenen, wijzigen of intrekken van datatoegang en wanneer de DAP terugkoppeling of documenten uploadt. Deze meldingen zijn onderdeel van de vereiste transparantie, governance en auditability van het proces.
221	Authenticatie en autorisatie	Gebruikersbeheer •Wie maakt gebruikersaccounts aan (zelfregistratie, goedkeuring door DSH-manager, alleen door beheerder)? •Welke gebruikersinformatie moet worden opgeslagen (naam, e-mailadres, telefoonnummer, organisatie, functie)? •Is er een workflow voor gebruikersgoedkeuring voordat accounts worden geactiveerd? •Hoe worden gebruikersaccounts gedeactiveerd/verwijderd (soft delete, hard delete, archivering)? •Is er een lijst met bestaande gebruikers die moet worden gemigreerd?	Zie PvE. Het moet mogelijk zijn om gebruikersaccounts zowel tijdelijk te deactiveren, als volledig te verwijderen waarbij het altijd inzichtelijk moet blijven moet zijn welke accounts op welk moment verwijderd zijn. De lijst met te migreren gebruikers wordt in voorbereiding op het migratieproces gedeeld. Het gaat om enkele honderden accounts.
222	Authenticatie en autorisatie	Gebruikersrollen en machtigingen •Zijn er naast de drie hoofdrollen (energiegrootgebruiker, DSH-manager, data-ontvangende partij) nog subrollen of variaties in rechten? •Kan een enkele gebruiker meerdere rollen hebben (bijvoorbeeld zowel DSH-manager als data-ontvangende partij)? •Wat is de granulariteit van de rechten (applicatieniveau, moduleniveau, recordniveau, veldniveau)?	DSH manager en LDSH manager zijn aparte rollen. Binnen elke rol worden specifieke rechten toegekend, bijvoorbeeld het cluster waar een DSH manager voor verantwoordelijk is. Gebruikers kunnen meerdere rollen hebben en moeten daartussen kunnen schakelen. Rechten kunnen tot op veldniveau toegekend worden.

223	Authenticatie en autorisatie	Gebruikersauthenticatie •Is er een bestaande identiteitsprovider waarmee het systeem moet worden geïntegreerd (bijv. Active Directory, SAML)? •Wat zijn de vereisten voor het wachtwoordbeleid (minimale lengte, complexiteit, vervaldatum, geschiedenis)? •Is multi-factor authenticatie (MFA) vereist? Zo ja, voor alle gebruikers of voor specifieke rollen? •Wat zijn de vereisten voor de time-out van de sessie (time-out bij inactiviteit, absolute time-out)? •Moet het systeem single sign-on (SSO) ondersteunen?	Er is geen integratie met bestaande identiteitsprovider voorzien (zie Nvl 1). Wachtwoordvereisten worden later gespecificeerd. MFA is vereist voor alle rollen. Time-out vereisten worden later gespecificeerd. Tijdens de initiële ontwikkeling is geen SSO ondersteuning voorzien.
224	Gegevensmodel en bedrijfslogica	Gegevensversies en geschiedenis •Moet het systeem een volledige audit trail bijhouden van alle gegevenswijzigingen (wie heeft wat gewijzigd, wanneer)? •Moeten gebruikers historische versies van ingediende gegevens kunnen bekijken? •Kunnen gegevens worden bijgewerkt na goedkeuring van de validatie? Zo ja, hoe wordt dit bijgehouden? •Wat is de vereiste bewaartermijn voor de gegevens (hoeveel jaar moeten gegevens toegankelijk blijven)? •Wat zijn de vereisten voor gegevensarchivering?	Vraag 1 t/m 3: ja, zie PvE. Na het maken van een freeze/snapshot van de totale dataset is het niet meer mogelijk om gegevens te wijzigen in deze versie. De bewaartermijn is niet gespecificeerd, gegevens worden voor onbepaalde termijn opgeslagen. Er zijn geen vereisten voor gegevensarchivering opgenomen in het PvE, dit wordt later uitgewerkt.
225	Gegevensmodel en bedrijfslogica	Berekeningen en gegevensverwerking •In de aanbesteding wordt melding gemaakt van 'toevoegingen, eenheidsconversies en filtering'. Kunnen wij de volledige specificaties voor alle vereiste berekeningen ontvangen? •Zijn er aggregatievereisten (het optellen van gegevens over fabrieken, clusters, tijdsperioden)? •Moeten berekende waarden worden opgeslagen of worden die altijd op het moment berekend?	De informatie die op dit moment gedeeld kan worden is beschikbaar in het PvE. Zie PvE. Zolang de performance-eisen gehaald worden, is opdrachtnemer hier vrij in een eigen keuze te maken.
226	Gegevensmodel en bedrijfslogica	Validatieregels •Wat zijn de specifieke validatieregels voor energiegegevens (aanvaardbaar energieniveau, plausibiliteitscontroles, validaties op combinaties van velden)? •Zijn de validatieregels vast of kunnen ze door DSH-beheerders worden geconfigureerd? •Moet validatie in realtime plaatsvinden tijdens het invoeren van gegevens, of alleen bij indiening? •Is het mogelijk voor DSH-beheerders om validatiefouten te negeren en zo ja, wordt deze actie dan geregistreerd/gecontroleerd? •Zijn er verschillende sets van validatieregels voor verschillende soorten afnemers of industriële clusters?	De specifieke validatieregels worden na gunning gedeeld. Deze hoeven niet configurabel te zijn voor DSH managers maar kunnen hardcoded verwerkt worden. Realtime validatie is geen vereiste. Validatiewaarschuwingen moeten genegeerd kunnen worden. Uitgangspunt is dat er met één set aan generieke validatieregels gewerkt wordt.
227	Gegevensmodel en bedrijfslogica	DSH-gegevensformaatspecificatie •Is er een formele schemadefinitie (XSD, JSON Schema, database DDL) voor het DSH-gegevensformaat? •Zijn er verplichte en optionele velden in het DSH-gegevensformaat? Is daar een volledige lijst van? •Hoe vaak verandert het DSH-gegevensformaat en van welke aard zijn die wijzigingen meestal (nieuwe velden, gewijzigde validaties)? •In de aanbesteding wordt gesproken over 'jaarlijkse' gegevensindiening. Betekent dit één indiening per jaar of doorlopende updates gedurende het hele jaar? •Kunnen gegevens in conceptvorm/onvolledige vorm worden ingediend en later worden afgerond, of moeten ze bij indiening volledig zijn?	Er is geen formele schemadefinitie beschikbaar. Wel komen met deze Nvl twee extra bijlagen beschikbaar die meer detail bieden over het inputformat en het outputformat. Er is op dit moment geen volledig overzicht beschikbaar welke velden verplicht zijn en welke niet, de bijlage DSH Dataformat 2025.pdf geeft een indicatie. Het DSH dataformat wijzigt jaarlijks. Vooral het verwijderen/toevoegen van velden wordt verwacht. Ook de validatiemethodiek wordt jaarlijks herzien. Voor verreweg de meeste IDO's geldt dat zij jaarlijks een update zullen doen, waarbij een update vaak uit minimaal twee stappen bestaat (initiële invoer en aanpassingen na validatie). Het moet mogelijk zijn om gegevens in delen (op verschillende momenten) in te vullen. Zodra de IDO klaar is met invullen worden de gegevens ingediend.

228	Huidig systeem en gegevensmigratie	Gegevensmigratieproces •Heeft het huidige systeem mogelijkheden voor gegevensexport? Zo ja, in welke formaten (CSV, JSON, XML, database-dump)? •Moeten er gegevens uit meerdere systemen worden geëxporteerd? •Is er een gedocumenteerde mapping tussen de huidige gegevensvelden en het vereiste DSH-gegevensformaat? •Zal er een periode zijn waarin, parallel, zowel het oude als het nieuwe systeem zal worden gebruikt? Zo ja, hoe lang? •Hebben we toegang tot de productiedatabase voor migratietests, of alleen tot geanonimiseerde/gezuiverde gegevens? •Wat is de aanvaardbare downtime voor de definitieve overgang van de datamigratie? •Zijn er relaties tussen database-entiteiten die tijdens de migratie behouden moeten blijven (referentiële integriteit)?	Via de front-end van het huidige systeem kunnen gegevens in CSV format geexporteerd worden. De achterliggende database kan in meerdere formaten data exporteren. DSH betrekt de opdrachtnemer waar mogelijk bij de inrichting van het migratieproces. Alle te migreren data is afkomstig uit één systeem. Zie bijlage inputformat_uitgebreid.xlsx Dit is nader te bepalen en afhankelijk van de doorlooptijden. Naar verwachting zal het oude platform nog enige tijd actief blijven voor data-uitvoer (van eerder verzamelde data) en het nieuwe platform gebruikt worden voor data-invoer. Er zal niet parallel in twee systemen data ingevoerd worden. Toegang tot productiedata voor migratietests is nader te bepalen. Voorkeur is om zoveel mogelijk met gesynthetiseerde data te werken. Volledige downtime (onbeschikbaarheid van functionaliteit voor zowel invoer als uitvoer van data) wordt door het parallel actief zijn van oud en nieuw systeem niet of nauwelijks verwacht. Downtime van één maand voor het invoeren/wijzigen van data wordt als aanvaardbaar geacht.
229	Huidig systeem en gegevensmigratie	Datastructuur en -volume •Kan het volledige databaseschema of entiteit-relatiediagram van het huidige systeem aan ons worden verstrekt? •Wat is het huidige datavolume (aantal records per tabel, totale databasegrootte)? •Hoeveel jaar aan historische gegevens moet worden gemigreerd? •Wat is de verwachte jaarlijkse groei van het datavolume (aantal nieuwe records, opslaggrootte)? •Zijn er bekende problemen met de gegevenskwaliteit (duplicaten, inconsistenties, ontbrekende waarden) in het huidige systeem? Zijn er scripts voor datacorrecties die regelmatig moeten worden uitgevoerd?	Het volledige schema is op dit moment niet beschikbaar. De extra bijlagen rondom het inputformat en outputformat geven meer inzicht. De tabellen hebben gemiddeld honderden records, de totale databasegrootte (excl. logs/backups) is ~500 Mb. Het eerste datapunt is van 2021, maar niet elk jaar heeft data. De verwachte groei is niet te zeggen op dit moment. Belangrijk is wel dat het platform schaalbaar is om een groei in volume met een factor 50-100 te kunnen accommoderen. Er zijn geen bekende problemen met datakwaliteit, er worden geen datacorrectiescripts uitgevoerd.
230	Huidig systeem en gegevensmigratie	Huidige technische implementatie •Welke technologie (programmeertaal, framework, database) wordt momenteel gebruikt voor het bestaande DSH-platform? •Wat voor database (databasebeheersysteem) wordt er momenteel gebruikt en wat is de versie ervan? •Wat is de huidige hosting-/infrastructuurconfiguratie (on-premise, cloud, hybride)? Als het om cloud gaat, is dat dan AWS, Azure of iets anders? •Zijn er API's of koppelingen in het huidige systeem die moeten worden onderhouden of gerepliceerd?	De huidige cloudprovider is DigitalOcean. Voor de initiële ontwikkeling zijn geen API's vereist.
231	Servicelevels in praktijk	Zijn er al verwachtingen rondom responstijden buiten kantooruren of bij kritieke incidenten?	Zie PvE.
232	Pen-tests en audits	Moet de leverancier periodiek penetratietesten of security-audits faciliteren of uitvoeren? Zo ja, met welke frequentie?	Zie PvE. Frequentie is niet definitief bepaald, naar verwachting jaarlijks.
233	Security monitoring en incidentafhandeling	Wordt van de opdrachtnemer verwacht dat deze actief security monitoring uitvoert (bijv. log-analyse, vulnerability monitoring, patchmanagement binnen vaste termijnen)?	Ja.
234	Aantal en type omgevingen	Hoeveel omgevingen verwacht DSH minimaal (OTAP, aparte trainingsomgeving, demo-omgeving)? En wie beheert deze functioneel en technisch?	Zie PvE. DSH is verantwoordelijk voor functioneel beheer van demo-omgeving, acceptatieomgeving en productieomgeving. Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor al het technisch beheer.
235	Migratie van bestaande data	Moet data uit het huidige platform gemigreerd worden naar de nieuwe oplossing? Zo ja, om welke datavolumes en datakwaliteit gaat het, en is hiervoor al een datamigratiestrategie of analyse beschikbaar?	Data dient gemigreerd te worden, zie ook vraag 229. Er is nog geen migratiestrategie beschikbaar, dit wordt de komende periode opgesteld.

236	Platform- en infrastructuurkaders	Zijn er vanuit DSH of de beoogde cloud-/hostingomgeving specifieke technische kaders, restricties of standaarden waaraan de oplossing moet voldoen (bijv. verplichte cloudprovider, netwerkarchitectuur, identity-voorzieningen, security tooling of deploymentmethodiek) die invloed kunnen hebben op architectuurkeuzes en ontwikkelinspanning?	Alle richting hiervoor is in het PvE opgenomen.
237	Balans tussen doorontwikkeling en technische kwaliteit	Hoe wordt binnen DSH de afweging gemaakt tussen nieuwe functionele wensen en noodzakelijke werkzaamheden op het gebied van security, performance en het reduceren van technical debt? Is hier een expliciet besluitvormingskader voor voorzien?	Dit is nader te bepalen in overleg met opdrachtnemer.
238	Inrichting samenwerking & prioritering	Hoe ziet DSH idealiter de samenwerking tussen de product owner vanuit DSH en het ontwikkelteam van de opdrachtnemer? Wordt gedacht aan een vaste sprintstructuur met periodieke planningen, of meer aan vraaggestuurde inzet op basis van actuele prioriteiten?	Een vaste sprintstructuur met periodieke planning heeft de voorkeur. Vanaf de fase doorontwikkeling is er behoefte aan flexibiliteit om prioriteiten te kunnen bijsturen en de ontwikkelcapaciteit indien nodig op te schalen.
239	API-koppelingen met data-aanvragers	Verwacht DSH vooral dat externe partijen data uit het platform ophalen (pull), of dat het platform actief data aanlevert (push)? En gaat het hier vooral om periodieke batch-uitwisseling of ook om real-time scenario's?	Pull/push nog niet bekend. Het zal periodieke batch-uitwisseling betreffen.
240	Koppeling met CRM-systeem	Is er al meer bekend over het CRM-systeem waarmee in een latere fase gekoppeld moet worden (bijvoorbeeld type systeem, SaaS/on-premise, beschikbare API's)?	Nee.
241	Autorisatie en datatoegang	Hoe gedetailleerd moet autorisatie binnen het platform worden ingericht? Is rolgebaseerde toegang (RBAC) voldoende, of wordt ook autorisatie op dataset-, project- of veldniveau verwacht?	Autorisatie wordt tot veldniveau verwacht.
242	Variatie in dataformats / formulieren	Er wordt gesproken over ondersteuning van meerdere DSH-dataformats. Gaat dit naar verwachting om beperkte variaties binnen één basisstructuur, of om fundamenteel verschillende datastructuren per doelgroep of sector?	Mogelijk fundamenteel verschillende structuren per doelgroep.
243	Datamodel & datastandaarden	Is er al een uitgewerkt logisch datamodel en vaste datastandaard beschikbaar voor het platform, of wordt verwacht dat dit in nauwe samenwerking met de opdrachtnemer (verder) wordt ontworpen en geconcretiseerd?	De te migreren data heeft reeds een logisch datamodel. Deze is niet in een vaste standaard gedocumenteerd. Voor het nieuw te ontwikkelen systeem is het vereist dat een logisch datamodel wordt opgesteld en een vaste datastandaard gehanteerd wordt. Dit kan in samenwerking tussen opdrachtnemer en opdrachtgever.
244	Scope & stabiliteit eisen	In hoeverre staat de huidige functionele scope uit de Conformiteitenlijst vast? Moeten we rekening houden met inhoudelijk nog belangrijke wijzigingen vóór de start van de ontwikkeling, of gaat het vooral om detailaanpassingen en verfijningen?	Voor de initiële ontwikkeling worden hooguit nog kleine aanpassingen en verfijningen verwacht.
245	Diverse technische vragen	Gegevensimport •Zijn er naast de initiële migratie, daarna ook nog vereisten voor het periodiek importeren van bulkdata? •Moeten gebruikers gegevens kunnen importeren via bestandsupload (Excel, CSV), of moet alle invoer handmatig via formulieren gebeuren? •Als bulkimport vereist is, welke validatie en foutafhandeling wordt dan verwacht (het hele bestand afwijzen, ongeldige rijen overslaan, accepteren met waarschuwingen)?	Het dient mogelijk te zijn voor DSH managers om referentiegegevens als csv import te uploaden. Voor IDOs dient de invoer handmatig te gebeuren. Voor de import van referentiegegevens mogen ongeldige rijen overgeslagen worden, indien van toepassing.

246	"Document: 12. DSH Non-functionele Eisen, SLA en Contractuele Afspraken.pdf - hs/eis: 3.1."	"Citaat: 'Open punten / nadere uitwerking • Hoogte en systematiek van aansprakelijkheidslimieten. • Nadere afspraken over uitzonderingen en uitsluitingen.' Vraag: Hier lijkt het als dat de exacte voorwaarden en cap van aansprakelijkheid nog nadere uitgewerkt wordt / moet worden. Dit lijkt ook te worden gesuggereerd in de Aanbestedlingsleidraad hs 1.10 waar gesproken wordt van 'de concretiseringsfase ... ...om de Inschrijving te concretiseren'. Uiteraard mag daarbij de Inschrijving niet meer worden aangepast. Maar ook gaan wij er van uit dat na de 2e nota van Inlichtingen de voorwaarden en dus ook (de cap op) aansprakelijk vaststaan en niet meer zullen veranderen. Wij gaan er van uit dat er geen voorwaarden meer worden aangepast in de	Deze tekst is inmiddels verwijderd uit het PvE, voor de aansprakelijkheid geldt paragraaf 3.4.1 van de Leidraad. Er worden geen voorwaarden meer aangepast in de concretiseringsfase t.a.v. aansprakelijkheid.
247	"Document: Aanbestedingsleidraad Data Safe House.pdf - hs/eis: 2.7."	"Citaat: 'Aanbestedende dienst heeft de mogelijkheid om de Overeenkomst tussentijds zonder opgaaf van redenen op te zeggen, met inachtneming van een opzegtermijn van drie maanden. Aanbestedende dienst zal hier ` terughoudend mee omgaan.' Vraag: Geldt dit ook voor de initiele periode van 48 maanden? - een dergelijke korte opzegmogelijkheid zonder reden is zeer ongebruikelijk en eigenlijk niet te accepteren."	Dit geldt daar ook voor doch in dergelijk geval zullen de gemaakte kosten worden vergoed conform artikel 30.5 ARBIT 2022.
248	"Document: Aanbestedingsleidraad Data Safe House.pdf - hs/eis: 2.3."	"Citaat: 'Het creëren van een langdurige samenwerkingsrelatie die zich laat kenmerken door een partnerschap op zowel ontwikkelingsvlak als contractueel vlak;' Vraag: Welke rol(len) ziet DSH voor zichzelf wat betreft de samenwerking op 'ontwikkelingsvlak'?"	In een samenwerking die wordt gekenmerkt door partnerschap vervult de opdrachtgever primair een richtinggevende en kaderstellende rol. De opdrachtgever formuleert heldere doelen, prioriteiten en randvoorwaarden (zoals budget en governance), maar stuurt niet op detailniveau of op vooraf vastgelegde oplossingsrichtingen. De opdrachtgever staat nadrukkelijk open voor alternatieve voorstellen en innovatieve oplossingsrichtingen van de opdrachtnemer, mits deze bijdragen aan het realiseren van de beoogde doelen. De expertise van de opdrachtnemer wordt actief benut, waarbij gezamenlijk wordt gestuurd op resultaat en maatschappelijke/organisatorische meerwaarde. De verantwoordelijkheid voor het behalen van de doelstellingen wordt daarbij gedragen in een gelijkwaardige samenwerkingsrelatie, met ruimte voor dialoog, bijsturing en gezamenlijke optimalisatie.
249	"Document: Aanbestedingsleidraad Data Safe House.pdf - hs/eis: 2.5.1."	"Citaat: 'De opsplitsing voorziet in een gefaseerde oplevering, waarbij voor beide delen uiterlijke, harde oplevertermijnen gespecificeerd zijn (zie paragraaf 5.2.3).' Vraag: Is aaname correct dat hier paragraaf 4.2.5 wordt bedoeld?"	Correct.
250	"Document: Aanbestedingsleidraad Data Safe House.pdf - hs/eis: 4.2.5."	"Citaat: 'dient deel 1 volledig werkend opgeleverd en geïmplementeerd te zijn binnen 22 kalenderweken en deel 2 binnen 35 kalenderweken.' Vraag: Tellen de 35 weken voor deel 2 vanaf de 22 weken voor deel 1?"	Nee. De 35 weken tellen vanaf de ingangsdatum van de overeenkomst. Er zitten dus maximaal 13 weken tussen de oplevering van deel 1 en deel 2.
251	"Document: Aanbestedingsleidraad Data Safe House.pdf - hs/eis: 2.5.2 1.."	"Citaat: '...componenten, waarbij waar mogelijk en efficiënt gebruik wordt gemaakt van open-source software of reeds door de opdrachtnemer ontwikkelde componenten.' Vraag: Wat is uw houding ten opzichte van een oplossing die nog verder gaat dan (her)gebruik van bestaande componenten, en die als bestaande SaaS oplossing wordt geboden en de functionaliteit biedt (dmv implementatie, configuratie en deployment) zoals gevraagd in deze aanbesteding?"	Zie de 1e Nvl. DSH sluit SaaS-, dataspace- en standaardsoftwareoplossingen niet uit. Opdrachtnemers mogen deze toepassen mits zij voldoen aan alle functionele, non-functionele en soevereiniteitsvereisten en vendor-lock-in beperken.
252	"Document: Aanbestedingsleidraad Data Safe House.pdf - hs/eis: 2.5.2 5.."	"Citaat: 'Van opdrachtnemer wordt verwacht dat hij als onderdeel van fase a t/m d continu' Vraag: Wat wordt bedoeld met 'fase a t/m d' ?"	Hier wordt fase 1 t/m 4 bedoeld (initiële ontwikkeling t/m doorontwikkeling).
253	"Document: Aanbestedingsleidraad Data Safe House.pdf - hs/eis: 4.2.1."	"Citaat: 'Aan de opmaak worden geen voorschriften verbonden. Inschrijvingen die uitgeprint op A4 formaat onleesbaar zijn, zullen vanzelfsprekend niet worden gelezen.' Vraag: Voor een level playing field, verzoek om dit toch smart te maken door font, size en regelafstand voor te schrijven."	We gaan ervanuit dat partijen dit prima zelf kunnen bepalen. Als richtsnoer het font, size en regelafstand van de aanbestedingsleidraad aanhouden (Corbel, 9, minimaal 12pt regelafstand).

254	"Document: Aanbestedingsleidraad Data Safe House.pdf - hs/eis: 4.3."	"Citaat: 'De maandelijkse beheerkosten zijn exclusief de kosten voor IT-infrastructuur. Deze worden mogelijk gecontracteerd door Inschrijver, waarbij de kosten dienen gespecificeerd, transparant en onderbouwd (op basis van facturen) 1-op-1 doorgelegd te worden naar Aanbestedende dienst. Inschrijver heeft hierbij de opdracht om efficiënt gebruik te maken van IT-infrastructuur en mag hier geen opslagen op zetten.' Vraag: Graag verduidelijking m.b.t. het contracteren tbv IT-infrastructuur. Elders in de stukken wordt stellig hetvolgende aangegeven: 2.5.2. '...Aanbestedende dienst is verantwoordelijk voor het contracteren van de benodigde infrastructuur,' 2.5.3 'het contracteren van de infrastructuur/cloudprovider;' staat onder 'De primaire verantwoordelijkheden van Opdrachtgever...'"	Zie eerste Nota van Inlichtingen.
255	"Document: Aanbestedingsleidraad Data Safe House.pdf - hs/eis: 4.3."	"Citaat: 'De maandelijkse beheerkosten zijn exclusief de kosten voor IT-infrastructuur. Deze worden mogelijk gecontracteerd door Inschrijver, waarbij de kosten dienen gespecificeerd, transparant en onderbouwd (op basis van facturen) 1-op-1 doorgelegd te worden naar Aanbestedende dienst. Inschrijver heeft hierbij de opdracht om efficiënt gebruik te maken van IT-infrastructuur en mag hier geen opslagen op zetten.' Vraag: Het is ongebruikelijk in de markt om Pass-through diensten en kosten 1-1 door te belasten. Een laag opslag percentage is gangbaar (denk aan 8%). Graag uw akkoord hierop."	De vraag is welke kosten deze opslag dient af te dekken. Administratieve kosten kunnen eventueel transparant opgenomen worden in de beheerkosten. Opdrachtgever is nadrukkelijk op zoek naar een transparante kostenstructuur waarbij opschaling en uitbreiding niet gepaard gaat met onredelijke kostenstijgingen.
256	"Document: Aanbestedingsleidraad Data Safe House.pdf - hs/eis: 1.1.2."	"Citaat: '1.1.2. Resource utilization Het platform dient efficiënt om te gaan met infrastructuur- en hostingresources. Kostenbeheersing is hierbij een belangrijk uitgangspunt. Concrete afspraken over hostingkosten en monitoring worden vastgelegd in de SLA en het prijzenblad' Vraag: Het prijzenblad heeft geen ruimte voor (Concrete afspraken over) hostingkosten. Graag nadere toelichting."	Indien er kosten voor hosting en monitoring gemaakt worden, dan vallen deze onder de beheerkosten per maand op het prijzenblad.
257	"Document: Aanbestedingsleidraad Data Safe House.pdf - hs/eis: 4.1."	"Citaat: '...Na de beoordeling van het schriftelijke deel kwaliteit wordt het onderdeel Prijs bekend gesteld aan de beoordelingscommissie... en dan na het bekend zijn van de Prijzen: ...De scores voor dit mondelinge deel worden door alle leden van de beoordelingscommissie op basis van consensus vastgesteld. De scores van het mondelinge deel worden opgeteld bij de scores voor het schriftelijke deel. Op basis daarvan ontstaat een rangschikking van Inschrijvers.... ' Vraag: In de beoordelingsmethodiek en -procedure staat het mondeling deel (interview sleutelfunctionarissen), en het scoren daarvan, gepland nadat de financiële biedingen reeds bekend zijn bij het beoordelingsteam. Door een interview als kwalitatief gunningscriterium te positioneren ná de prijsopening, ontstaat het risico dat interviewscores (on)bewust worden aangepast om een bepaalde (prijs)uitkomst te forceren. Dit tast de integriteit van de procedure aan. Is de aanbestedende dienst bereid de volgorde aan te passen, zodanig dat het interview onderdeel uitmaakt van de eerste fase van kwaliteitsbeoordeling, zodat de volledige kwalitatieve rangorde vaststaat vóórdat de prijscomponent in de beoordeling wordt betrokken? Indien er nog een kwaliteitsaspect (zoals een interview) wordt beoordeeld en gescoord nadat de prijzen reeds bekend zijn bij het beoordelingsteam, vormt dit een directe schending van het beginsel van objectiviteit, het beginsel van gelijke behandeling en het transparantiebeginsel, aangezien de onafhankelijke oordeelsvorming door voorkennis van de financiële verhoudingen niet langer gewaarborgd is. "	Niet akkoord. Uw voorstel kan ertoe leiden dat er diverse interviews onnodig worden gehouden wat leidt tot onevenredig veel inspanningen voor alle partijen. Pro 10 bewaakt het proces. Het interview wordt apart gescoord. Prijs speelt bij de beoordeling mondeling deel geen rol.

258	"Document: Aanbestedingsleidraad Data Safe House.pdf - hs/eis: 4.1."	"Citaat: 'Beoordelingsmethodiek- en procedure' Vraag: Hoe moeten we omgaan met de situatie waarbij onderdelen uit de Ontwikkelbacklog al in de functionaliteit ziit van onze standaard oplossing?"	Graag toelichten bij het plan van aanpak voor de fase doorontwikkeling.
259	"Document: Nota van inlichtingen 1 Data Safe House.pdf - hs/eis: Nvt-1 vraag 65."	Wie is de leverancier van de huidige applicatie? Mag de huidige leverancier gebruik maken van (delen van) hun huidige applicatie / huidige code bij hun inschrijving?	Het staat alle inschrijvers vrij om gebruik te maken van bestaande componenten bij de ontwikkeling van de applicatie.
260	"Document: 9. Algemene Rijksvoorwaarden Arbit-2022.pdf - hs/eis: 26.3."	"Citaat: '...aansprakelijkheid voor schade anders dan die bedoeld in artikel 26.2 is beperkt tot een bedrag van ten hoogste vier maal de hoogte van de Vergoeding per gebeurtenis.' Vraag: M.b.t. een maximum op Aansprakelijkheid wordt in ARBIT 2022 artikel 26.3 aangegeven: '...aansprakelijkheid voor schade anders dan die bedoeld in artikel 26.2 is beperkt tot een bedrag van ten hoogste vier maal de hoogte van de Vergoeding per gebeurtenis...' . De definitie van Vergoeding (artikel 1.34): 'de in totaal voor de Prestatie overeengekomen prijs.' En als 'prijs' zien wij alleen de prijs zoals in Aanbestedingsleidraad (hs 4.1 en 4.3) en daarmee de eindprijs in het Prijzenblad. Daarmee zou de beperking van de aansprakelijkheid zijn: 4 maal de Vergoeding) = 4 maal de eindprijs in het Prijzenblad (4 x eenmalig plus 4 x 4 jaar Beheer plus 4 x 2000 uur). Dus 4 maal elke line item in het prijzenblad. Dat is zeer hoge cap op aansprakelijkheid, en staat niet in verhouding met de te verwachten vergoeding per jaar. Gebruikelijk is om de beperking (cap) van de aansprakelijkheid te zetten op de vergoeding over het jaar. Graag uw reactie, uitleg en bevestiging van een lagere / acceptabele cap op aansprakelijkheid. "	Zie vraag 175.
261	"Document: 12. DSH Non-functionele Eisen, SLA en Contractuele Afspraken.pdf - hs/eis: 3."	"Citaat: 'Op onderdelen waar bewust ruimte wordt gelaten voor nadere invulling, zijn deze als open vraag gesteld.' Vraag: Wij zien geen open vragen, en begrijpen niet wat wordt bedoeld met 'nadere invulling' van Eisen in dit document met Eisen. Gaan Eisen nog kunnen wijzigen? Graag verduidelijking."	Eisen zullen niet significant meer wijzigen.
262	"Document: Aanbestedingsleidraad Data Safe House.pdf - hs/eis: 1.6.4."	"Citaat: 'De oplossing dient zodanig te zijn ontworpen dat overdracht aan een andere leverancier en/of migratie naar een andere infrastructuuromgeving mogelijk is zonder onredelijke belemmeringen.' Vraag: Hoe gaat u om met de eisen mbt (i) overdraagbaarheid aan een andere leverancier en (ii) migratie naar andere infra, in het geval we een bestaande SaaS oplossing kunnen bieden die voldoet aan de functionele eisen en daarmee een sneller en goedkopere oplossing kan bieden?"	Hierbij dient beredeneerd te worden vanuit de mogelijkheden van de voorgestelde oplossing en dienen maatregelen voorgesteld te worden om ook bij een SaaS oplossing het continuiteitsrisico te beperken.
263	"Document: 12. DSH Non-functionele Eisen, SLA en Contractuele Afspraken.pdf - hs/eis: 3.6."	"Citaat: '3.6. Contractduur en opzegvoorwaarden' Vraag: Is hier bewust de optie voor DSH van 'opzegging in 3 maanden zonder reden' weggelaten?"	Nee, dit is niet bewust weggelaten. Naar aanleiding van eerdere vragen is besloten de reguliere opzegtermijn aan te passen naar een onvoorwaardelijke opzegtermijn van zes (6) maanden. Deze termijn geldt bij beëindiging door DSH anders dan wegens toerekenbare tekortkoming of andere contractueel geregelde uitzonderingssituaties.

264	"Document: 12. DSH Non-functionele Eisen, SLA en Contractuele Afspraken.pdf - hs/eis: 3.8."	"Citaat: '• De opdrachtnemer verleent DSH auditrechten op de naleving van beveiligings- en compliance-eisen uit de overeenkomst en SLA, binnen redelijke grenzen. • De opdrachtnemer faciliteert audits door DSH of een door DSH aangewezen onafhankelijke derde. ' Vraag: Verzoek dat, teneinde de objectiviteit, de vertrouwelijkheid van de bedrijfsvoering van Opdrachtnemer en de vereiste specialistische deskundigheid te waarborgen, een eventuele audit uitsluitend zal worden uitgevoerd door een onafhankelijke derde, die door Opdrachtgever in overleg met Opdrachtnemer wordt aangewezen."	Akkoord.
265	"Document: Aanbestedingsleidraad Data Safe House.pdf - hs/eis: 2.2."	Waarin is de huidige applicatie ontwikkeld?	Deze informatie is niet beschikbaar.
266	"Document: 11. DSH Functioneel Programma van Eisen.pdf - hs/eis: 1.2."	"Citaat: 'Referentiedata per plant.' Vraag: Wat is de beoogde meetfrequentie? Bijvoorbeeld 1 keer per jaar of anders?"	1 keer per jaar.
267	"Document: 11. DSH Functioneel Programma van Eisen.pdf - hs/eis: 2.4.3."	"Citaat: 'controle op verplichte velden;' Vraag: Waarom zijn verplichte velden van belang? Je vraagt toch iets uit of je vraagt het niet uit?"	Het gebruik van verplichte en optionele velden is een gangbare praktijk bij formulieren en dataverzameling.
268	"Document: Aanbestedingsleidraad Data Safe House.pdf - hs/eis: 4.2.5."	"Citaat: 'Voor iedere kalenderweek uitloop te wijten aan opdrachtnemer heeft Aanbestedende dienst het recht een direct inbare boete op te leggen van € 10.000,-.' Vraag: Wanneer de leverancier ruim binnen de afgesproken levert, is er dan een bonus regeling?"	Nee. Wel leidt een eerdere gecommitteerde oplevering tot een hogere score op het onderdeel doorlooptijd.
269	"Document: Aanbestedingsleidraad Data Safe House.pdf - hs/eis: 2.5.2."	Onze bewezen SaaS oplossing biedt vergelijkbare functionaliteit aangaande het uitgevraagde, en is daarbij uiteraard in de praktijk getoetst en fijngeslepen. Dit kan echter op details verschillen tov details in de PvE's die meer zijn gebaseerd op een uitvraag voor maatwerk etc. In hoeverre staat DSH open om met ons de gevraagde functionele werking te realiseren (te mappen) op hetgeen dat in de SaaS oplossing beschikbaar is.	DSH staat ervoor open dat inschrijvers de gevraagde functionele werking mappen op een bewezen SaaS-oplossing, mits de oplossing voldoet aan de gestelde functionele en non-functionele eisen.

270	"Document: Aanbestedingsleidraad Data Safe House.pdf - hs/eis: 4.2.4."	"Citaat: 'Welke prestatie-informatie kan Inschrijver overleggen waaruit blijkt dat hij met mensen uit het door hem in te zetten team oplossingen heeft neergezet die geleid hebben tot een hoge mate van gebruiksvriendelijkheid?' Vraag: Kunt u toelichten wat u hier feitelijk vraagt? Wat verwacht u bijvoorbeeld als u spreekt van 'prestatie-informatie' ?"	Prestatie-informatie is informatie die eenduidig te achterhalen is (= verifieerbaar), en die de inschrijver gebruikt om aan te tonen dat hij de prestatie die hij aanbiedt, kan realiseren in het project. Inschrijvers moeten in hun aanpak niet alleen vertellen wat ze doen, maar met concrete cijfers aantonen hoe goed ze dat kunnen. VOORBEELD: Wij waarborgen de gebruiksvriendelijkheid van de applicatie door ontwerp op basis van UX-principes, iteratieve usability-tests en continue gebruiksmonitoring. Verifieerbare prestatie-informatie (VPI) 1. Gebruikersproductiviteit Tijdens de laatste drie implementaties (2023–2025) is de gemiddelde tijd om een standaardtaak af te ronden verlaagd van 3:40 minuten naar 2:15 minuten (reductie: 39%, gemeten via task completion time). 94% van gebruikers rondt de vijf meest voorkomende taken binnen minder dan 3 stappen af. 2. Foutreductie Het aantal gebruikersfouten tijdens taakuitvoering is gemeten met logdata en is gedaald van 12 fouten per 100 transacties naar 3 fouten (-75%). In live-omgevingen van vergelijkbare klanten is het aantal helpdesk-tickets over “onduidelijke schermen/knoppen” gedaald met 58% binnen 3 maanden. 3. Gebruikstevredenheid (UX-score) Uit onafhankelijke SUS-metingen (System Usability Scale) bij 162 eindgebruikers in 2025 is een gemiddelde score van 82/100 behaald (categorie: Excellent). 88% van de gebruikers geeft aan dat ze “zonder instructie” kunnen werken met de applicatie (score 4 of 5 op Likert-schaal). 4. Adoptiesnelheid Bij de laatste implementatie is 100% van de eindgebruikers binnen 10 werkdagen actief in het systeem (meting: login- en taakactiviteit). Slechts 4% van gebruikers heeft aanvullende training nodig gehad (norm: max. 10%). 5. Ontwerpstandaarden 100% van de ontwerpcomponenten voldoet aan WCAG 2.1 AA-richtlijnen (intern auditrapport Q3 2025). Drag-&-drop, autosuggest, inline validatie en adaptieve interface worden standaard toegepast. E.e.a. op basis van opvraagbare audits aan te tonen.
271	Algemeen	Wat is de doelgroep voor Stichting Data Safe House	Energiegrootgebruikers (bv. industrie, logistieke distributiecentra, energieproducenten), netbedrijven, overheden, onderzoeksinstellingen, semi-publieke organisaties.
272	Algemeen	Wie gaat de inschrijving beoordelen? Zijn dit technische mensen?	De beoordelingscommissie bestaat uit twee bestuursleden van DSH, een key user van het platform en een consultant. Deze personen zijn geen inhoudelijke specialisten maar worden gezamenlijk in staat geacht tot een goede beoordeling te komen.
273	Bijlage 11: Functioneel programma van eisen	2.1 Processtap 5 - Wat ziet de gebruiker als hij niet akkoord gaat met de deelnameovereenkomst of gebruikersovereenkomst? Dit is namelijk optioneel. Welke processen kan hij wel of niet uitvoeren?	Geen. Niet akkoord is geen toegang.
274	Bijlage 11: Functioneel programma van eisen	2.1 Processtap 5 - Moeten alle gebruikers (met rollen IDO, DAP, DSHM, L-DSHM) akkoord gaan de deelnameovereenkomst of gebruikersovereenkomt?	Voor L(DSHM) accounts geldt dit niet. Voor DAP en IDO geldt dat een verantwoordelijke van hun organisatie akkoord moet gaan. Tweede/derde/n-de accounts binnen dezelfde organisatie hoeven niet opnieuw akkoord te gaan.
275	Bijlage 11: Functioneel programma van eisen	2.3 - Processtap 4 - Wanneer neemt een IDO een beslissing over een dataaanvraag en wanneer het Data Board? Wanneer beiden? Kan het data board ook toestemming geven zonder de IDO?	Dit wordt bepaald door de DSHM per data-aanvraag. Beiden is niet mogelijk. Wanneer een data board akkoord gaat met een data-aanvraag is geen individuele toestemming van een IDO meer nodig.
276	Bijlage Checklist Verificatiedocumenten	Er wordt gevraagd naar: 'De meeste recente vastgestelde jaarrekening (2024), waaruit blijkt dat er geen signalen zijn dat de continuïteit van uw onderneming in het geding is' Volstaat een recent door een accountant ondertekende verklaring inzake de financiële gezondheid van onze organisatie eveneens?	Indien hij het gevraagde verklaard is dat akkoord.

277	Document "12. DSH Non-functionele Eisen, SLA en Contractuele Afspraken", p.14 hoofdstuk 3.9	In artikel 3.9 ("Organisatorische soevereiniteit en transparantie") wordt als eis gesteld dat: "Ultimate Beneficial Owners (UBO's) uitsluitend natuurlijke personen met domicilie binnen de EU zijn." De aanbestedende overheid motiveert deze bepaling vanuit de noodzaak om de publieke en onafhankelijke rol van het platform te waarborgen en om te vermijden dat niet-EU partijen directe of indirecte feitelijke zeggenschap verkrijgen over de dienstverlening, de onderliggende infrastructuur of de operationele besluitvorming. Wij verzoeken verduidelijking omtrent de interpretatie van deze eis, mede gelet op het volgende: * De overige vereisten binnen artikel 3.9 zijn duidelijk gericht op eigendom, zeggenschap en controle (o.a. maximale eigendomspercentages voor niet-EU entiteiten en het expliciete verbod op feitelijke zeggenschap door niet-EU partijen). Hierdoor lijkt het beoogde doel primair te zijn het uitsluiten van niet-EU invloed, eerder dan het reguleren van de woon- of verblijfplaats van natuurlijke personen. * Het begrip "domicilie" is een persoonsgebonden en potentieel wijzigbaar criterium, terwijl het doel van organisatorische soevereiniteit en juridische controle doorgaans wordt geborgd via stabielere en objectievere criteria, zoals: nationaliteit, eigendoms- en zeggenschapsrechten,en onderwerping aan het EU-rechts- en sanctiekader. * In dat licht verzoeken wij te bevestigen of de eis inzake UBO's aldus kan worden begrepen dat zij EU-onderdanen dienen te zijn, en dat de relevante toets ligt bij het ontbreken van directe of indirecte feitelijke zeggenschap door niet-EU partijen, in samenhang met de overige eigendoms- en governance-eisen van artikel 3.9. Kan de aanbestedende overheid verduidelijken hoe inschrijvers de naleving van deze eis dienen aan te tonen, rekening houdend met deze samenhang?	Dit bevestigen wij. Dit dient aangetoond te worden door gegevens van UBO's te verstrekken.
278	Document "12. DSH Non-functionele Eisen, SLA en Contractuele Afspraken", p.14 hoofdstuk 3.9	In het kader van artikel 3.9 verzoeken wij tevens te bevestigen of het beoogde doel van organisatorische soevereiniteit en onafhankelijkheid ook kan worden aangetoond door middel van andere objectieve waarborgen, zoals: * het ontbreken van directe of indirecte feitelijke zeggenschap door niet-EU partijen, * naleving van EU-sanctieregimes, * governance-afspraken die operationele autonomie binnen de EU verzekeren, * en transparantie via het UBO-register. Kan de aanbestedende overheid bevestigen dat dergelijke waarborgen als functioneel gelijkwaardig kunnen worden beschouwd binnen de toepassing van artikel 3.9?	Het ontbreken van directe of indirecte feitelijke zeggenschap door niet-EU partijen staat centraal. Dit wordt bepaald door de mate waarin een niet-EU partij juridisch of feitelijk invloed kan uitoefenen op zaken zoals strategische besluiten, toegang tot data, IT-architectuur, sleutelbeheer en bedrijfscontinuïteit. Het hebben van alleen contractuele afspraken wordt niet als voldoende geacht, omdat wet- en regelgeving hierover prevaleert.
279	PvE - 1.3 Definition of Done	In NvI1 is aangegeven dat de acceptatiecriteria per fase pas tijdens de implementatiefase worden geconcretiseerd. Kunt u de minimale Definition of Done per fase (Deel 1 en Deel 2) vóór inschrijving beschikbaar stellen, zodat inschrijvers de vaste prijs en scope kunnen baseren op vooraf kenbare acceptatiecondities?	De minimale "Definition of Done" per fase is niet afzonderlijk als gedetailleerde acceptatiecriteria vooraf uitgewerkt. Inschrijvers dienen de scope en vaste prijs te baseren op het Functioneel Programma van Eisen, het UX-prototype en de non-functionele eisen zoals opgenomen in de aanbestedingsdocumenten. De acceptatie per fase vindt plaats op het niveau van de in het PvE beschreven hoofdprocessen en functionaliteiten, aangevuld met de relevante non-functionele eisen (zoals performance, beveiliging en beschikbaarheid). Acceptatiecriteria worden in de implementatiefase nader geconcretiseerd, maar niet op een wijze die de vooraf vastgestelde scope wezenlijk uitbreidt. Indien in een later stadium aanvullende acceptatiecriteria zouden worden geformuleerd die aantoonbaar leiden tot scopevergroting, zal hierover in overleg worden getreden conform de contractuele wijzigingsbepalingen.
280	Non-functionele Eisen, SLA en Contractuele Afspraken art. 2.3	Is proactieve 24/7 monitoring verplicht of alleen reactief op incidentmeldingen?	De SLA vereist dat de opdrachtnemer het platform continu monitort en dat bij verstoringen automatische meldingen worden gegenereerd. 24/7 menselijke ondersteuning wordt niet gevraagd. In de basis zal reactieve monitoring volstaan, zolang aan de eisen rondom performance en beschikbaarheid te allen tijde voldaan wordt.
281	Non-functionele Eisen, SLA en Contractuele Afspraken art. 3.1	Welke performance-testmethodiek moet worden toegepast (load, stress, scenario-based)?	DSH schrijft geen specifieke performance-testmethodiek verplicht voor. De leverancier dient een passende aanpak te kiezen (bijvoorbeeld load-, stress- en/of scenario-based testen) die aantoonbaar de performance-eisen uit de aanbestedingsdocumenten valideert, waaronder het beoogde aantal gelijktijdige gebruikers en responstijden voor kritieke acties. De gekozen methodiek en testscenario's worden vastgelegd in het testplan en in afstemming met DSH uitgevoerd.
282	overige contractuele afspraken, art. 3.4 EU-Law only	Moeten alle subverwerkers en cloudproviders schriftelijk aantonen dat zij onder EU-rechtsmacht vallen?	De opdrachtnemer dient aan te tonen dat alle subverwerkers en cloudproviders enkel onder EU-rechtsmacht vallen.

283	overige contractuele afspraken, art. 3.4 EU-Law only	Moeten alle subverwerkers en cloudproviders schriftelijk aantonen dat zij onder EU-rechtsmacht vallen?	Zie vraag en antwoord 282.
284	overige contractuele afspraken, art. 3.4 EU-Law only	Kunt u toelichten hoe DSH beoordeelt of contractuele uitsluiting van CLOUD Act feitelijk afdwingbaar is bij EU-entiteiten van niet-EU moederbedrijven?	Contractuele uitsluiting van de U.S. CLOUD Act is niet feitelijk afdwingbaar. De CLOUD Act verplicht providers onder U.S. jurisdictie data te verstrekken die in hun possession, custody or control valt, ongeacht de opslaglocatie; private contractclausules beperken die overheidsbevoegdheid niet.
285	overige contractuele afspraken, art. 3.4 EU-Law only	Wat zijn de gevolgen als een leverancier, bijvoorbeeld door ketenwijziging of nieuwe jurisprudentie, achteraf toch onder niet-EU wetgeving blijkt te vallen, en welke hersteltermijnen en sancties gelden er?	In dit geval treden we in overleg en vragen we opdrachtnemer om een herstelplan. Termijnen en sancties zijn niet gedefinieerd. Wanneer opdrachtnemer niet in staat is om binnen afzienbare tijd het probleem op te lossen, kan dit worden gezien als een wanprestatie.
286	overige contractuele afspraken, art. 3.4 EU-Law only	Moet óók metadata (bijv. monitoring metrics, usage-telemetry, health checks) binnen EU-rechtsmacht blijven, of geldt de eis uitsluitend voor inhoudelijke data?	De eis geldt uitsluitend voor de inhoudelijke data, niet voor metadata.
287	overige contractuele afspraken, art. 3.4 EU-Law only	Indien alle data volledig end-to-end versleuteld is en sleutels uitsluitend door een EU-entiteit worden beheerd, is eigendom buiten de EU dan nog steeds uitsluitingsgrond?	End-to-end-encryptie met EU-only sleutelbeheer helpt de risicobeoordeling, maar DSH beoordeelt integraal op juridische soevereiniteit en feitelijke controle. Alleen wanneer alle genoemde voorwaarden aantoonbaar zijn geborgd, is eigendom buiten de EU geen automatische knock-out. [encryptie voorkomt uitknop niet]
288	overige contractuele afspraken, art. 3.4 EU-Law only	Acht DSH de EU-law-only-eis proportioneel en marktconform, en kan zij aangeven welke CSP's en tooling in de praktijk aan alle eisen voldoen?	Ja. DSH acht de EU-law-only-eis proportioneel en marktconform, mede gezien de actuele geopolitieke ontwikkelingen en de toenemende aandacht binnen de EU voor digitale soevereiniteit. Inschrijvers worden gevraagd om passende en goed onderbouwde voorstellen te doen voor de inrichting van de cloudomgeving en de gebruikte tooling. Daarbij is van belang dat de EU-law-only-eis uitsluitend van toepassing is op subverwerkers die inhoudelijke platformdata verwerken en op kritieke componenten die niet op korte termijn vervangbaar zijn. Voor overige componenten, tooling of diensten die wél snel vervangbaar zijn, kan een proportionele toelichting volstaan. DSH doet geen uitspraak over specifieke CSP's of tooling die aan alle eisen voldoen; het is aan inschrijvers om aan te tonen dat hun voorgestelde inrichting voldoet aan de gestelde eisen rond rechtsmacht, veiligheid en overdraagbaarheid.
289	overige contractuele afspraken, art. 3.4 EU-Law only	Is toegang door niet-EU personeel (bijv. 3e-lijnssupport of escalaties) categorisch uitgesloten, of onder voorwaarden toegestaan met EU-key-management en versleutelde data?	DSH maakt onderscheid tussen toegang tot productiedata en toegang tot ontwikkel-/broncode-omgevingen. Toegang tot productiedata (incl. migraties, support-data-extracts, logging met herleidbare inhoud) door niet-EU-personeel is uitgesloten. Toegang door niet-EU-personeel tot broncode en ontwikkel-/testomgevingen is onder voorwaarden toegestaan, mits deze omgevingen geen productiegegevens bevatten (uitsluitend dummy/gesynthetiseerde of geanonimiseerde data), en passende maatregelen zijn getroffen.
290	overige contractuele afspraken, art. 3.4 EU-Law only	Kunt u bevestigen of sovereign cloud varianten van internationale aanbieders als EU-law-only worden beschouwd, gelet op de extraterritoriale werking van CLOUD Act en FISA?	Nee, niet automatisch. "Sovereign cloud" varianten van internationale aanbieders worden door DSH niet per definitie als EU-law-only beschouwd. Zolang een aanbieder (of diens moedervennootschap) onder U.S. jurisdictie valt, kan o.a. de CLOUD Act verplichten tot uitlevering van data of metadata die in diens 'possession, custody or control' is, ongeacht de opslaglocatie; die extraterritoriale werking laat zich niet contractueel uitsluiten.
291	overige contractuele afspraken, art. 3.4 EU-Law only	Is voorafgaande schriftelijke toestemming van DSH vereist bij elke wijziging in subverwerkers of hostinglocaties, en geldt een minimale aankondigingstermijn?	Wijzigingen in subverwerkers of hostinglocaties moeten vooraf aan DSH worden gemeld en goedgekeurd worden. Dezelfde voorwaarden en eisen van de aanbesteding blijven van toepassing bij wijzigingen. DSH vraagt inschrijver om een redelijke aankondigingstermijn voor te stellen, deze is niet in de aanbesteding gespecificeerd.
292	overige contractuele afspraken, art. 3.4 EU-Law only	Op welke momenten moet aantoonbaarheid worden geleverd: bij inschrijving, bij gunning, vóór go-live, jaarlijks of bij wijziging van (sub)verwerkers?	Bij de initiële go-live, gepland in oktober, dient aangetoond te worden dat (sub)verwerkers aan de EU-law-only eis voldoen. Na de initiële go-live dient dit bij elke substantiële wijziging aangetoond te worden.
293	overige contractuele afspraken, art. 3.4 EU-Law only	Kunt u een verplicht en uniform format vastleggen voor aantoonbaarheid van EU-law-only (bijv. contractuele clausules, assurance statements, auditrapporten), zodat inschrijvers vooraf weten welk bewijs wordt geaccepteerd?	DSH legt vooraf géén verplicht en uniform format vast. Wij wensen de wijze van aantoonbaarheid na gunning in samenspraak met de opdrachtnemer te standaardiseren, zodat deze aansluit op de feitelijk gekozen architectuur, CSP en keten (processors/sub-processors). Te denken valt aan (1) een volledig overzicht van de eigendoms- en zeggenschapsketen; (2) governance-documentatie; (3) juridische analyses over toepasselijke rechtsmacht; (4) assurance-verklaringen; en (5) bewijs van datascheiding, EU-only sleutelbeheer en operationele maatregelen die feitelijke toegang vanuit derde landen uitsluiten.
294	overige contractuele afspraken, art. 3.4 EU-Law only	Kunt u aangeven op welke objectieve criteria DSH beoordeelt of tooling zoals GitHub, Jira, Cloudflare, Datadog of Auth0 voldoet aan de eis dat data niet direct of indirect onderhevig mag zijn aan derde-landenwetgeving?	DSH beoordeelt de EU-law-only-eis op basis van het type gegevens dat in een dienst of tooling wordt verwerkt. De eis geldt uitsluitend voor tooling waarin inhoudelijke, vertrouwelijke productiedata (en backups daarvan) van het platform wordt verwerkt. Voor tooling die uitsluitend metadata verwerkt (zoals voor logging en monitoring) of voor ontwikkeltools zonder toegang tot productiegegevens, is de EU-law-only-eis niet van toepassing; hier volstaat een proportionele onderbouwing, mits productiegegevens strikt zijn uitgesloten en omgevingen gescheiden zijn. Daarnaast geldt dat voor kritieke componenten die niet op korte termijn vervangbaar zijn (bijv. opslag van inhoudelijke data, sleutelbeheer, autorisatiekern) aanvullende eisen gelden: indien deze componenten niet enkel onder EU-rechtsmacht vallen, moet de inschrijver aantonen dat overstappen naar een EU-rechtsmachtalternatief op korte termijn uitvoerbaar is

295	overige contractuele afspraken, art. 3.4 EU-Law only	Bevestigt u dat alle subverwerkers (incl. logging, monitoring, support tooling, CDN/DNS-providers, CI/CD-platforms) onder EU-rechtsmacht moeten vallen, en hoe diep reikt deze keten (alle niveaus)?	Zie vraag 294. De EU-law-only-eis geldt voor de volledige verwerkersketen op alle niveaus zodra een (sub)verwerker feitelijk of potentieel toegang heeft tot inhoudelijke, vertrouwelijke productiedata of tot kritieke componenten die de vertrouwelijkheid daarvan bepalen (zoals sleutelbeheer/HSM of opslag/primary data services). Dit omvat dus ook sub-subverwerkers indien zij via beheer, support of escalaties toegang (kunnen) krijgen. Deze ketenbenadering sluit aan bij de GDPR-systematiek waarin de verwerkingsverantwoordelijke zicht en zeggenschap moet hebben over alle (sub)verwerkers en waarin dezelfde waarborgen contractueel 'flow-down' worden geborgd (art. 28-ketenverplichtingen).
296	overige contractuele afspraken, art. 3.4 EU-Law only	Voor welke datatypen geldt de EU-law-only eis exact: productiegegevens, backups, logs, audit-trails of alle genoemde?	De EU-law-only-eis geldt uitsluitend voor datatypen waarin productiedata van het platform wordt verwerkt of opgeslagen. Dit omvat productiegegevens én eventuele back-ups daarvan. Voor logs, monitoringdata en audit-trails geldt de eis alleen indien deze inhoudelijke productiegegevens bevatten of daarvan herleidbaar zijn. Wanneer deze uitsluitend metadata bevatten (bijv. technische logs, performance-metrics, CI/CD-logging), is de EU-law-only-eis niet van toepassing
297	overige contractuele afspraken, art. 3.4 EU-Law only	Welke objectieve criteria gebruikt DSH om te bepalen of een leverancier "(in)direct onder extraterritoriale wetgeving" valt, en welke bewijslast wordt daarbij verplicht gesteld?	DSH beoordeelt of een leverancier direct of indirect onder extraterritoriale wetgeving valt aan de hand van onder meer de UBO-structuur, de governance- en zeggenschapsverhoudingen, de aandeelhoudersstructuur, het land van beursnotering (indien van toepassing), en de locatie van het feitelijke hoofdkantoor. Indien uit deze factoren volgt dat een moedermaatschappij of andere zeggenschapsdrager onder niet-EU-wetgeving valt, kan extraterritoriale toegang (bijv. op basis van o.a. de CLOUD Act of FISA) niet worden uitgesloten, ongeacht contractuele afspraken. Voor de aantoobaarheid, zie vraag 293.
298	overige contractuele afspraken, art. 3.4 EU-Law only	Kunt u toelichten welk objectief toetsingskader DSH hanteert om vast te stellen dat niet-EU-wetgeving (zoals de CLOUD Act) contractueel en feitelijk is uitgesloten bij EU-entiteiten van niet-EU-moederbedrijven, gelet op de extraterritoriale werking van dergelijke wetgeving?	Een louter contractuele uitsluiting van derde-landenwetgeving (o.a. de U.S. CLOUD Act/FISA) achten wij niet afdwingbaar: deze wetgeving kan aanbieders onder niet-EU-jurisdictie verplichten data te verstrekken die binnen hun possession, custody or control valt, ongeacht opslaglocatie. Contractclausules binden zulke publieke bevoegdheden niet.
299	NvI vraag 111 - EU-entiteiten	In NvI1 (vraag 111) geeft u aan dat EU-entiteiten van niet-EU-moederbedrijven, zoals Azure Nederland, kunnen worden ingezet mits contractueel wordt uitgesloten dat niet-EU-wetgeving (zoals de CLOUD Act) van toepassing is. Kunt u toelichten hoe deze contractuele uitsluiting in de praktijk als juridisch afdwingbaar wordt beschouwd, gelet op de extraterritoriale werking van CLOUD Act en FISA? Kunt u bovendien bevestigen welke objectieve toets DSH hiervoor hanteert?	Zie vraag 298. Het hebben van alleen contractuele afspraken om om extraterritoriale rechtsmacht uit te sluiten wordt bij nader inzien niet als voldoende geacht, omdat wet- en regelgeving hierover prevaleert.
300	Overige contractuele afspraken, art. 3.4 EU-Law only	Kunt u vóór inschrijving een formele, limitatieve definitie vaststellen van "Europese Cloud Service Provider (EU CSP)" langs de assen: rechtsmacht, eigendom/UBO's, feitelijke zeggenschap, locatie van personeel met toegang, subprocessor-keten en key-management? Achtergrond: overige contractuele afspraken, art. 3.4 EU-Law only	Er wordt geen formele definitie vastgesteld door DSH. DSH wenst passende voorstellen te ontvangen. Op basis van andere antwoorden in deze NvI valt af te leiden hoe DSH kijkt naar de selectie van een CSP.
301	PvE Introductie: 'Het UX-concept is richtinggevend en niet dwingend.'	Welke onderdelen van het UX-prototype zijn bindend (minimumeisen) en welke slechts richtinggevend?	Alle bindende eisen en minimumeisen zijn tekstueel vastgelegd in het Functioneel Programma van Eisen en de overige aanbestedingsdocumenten. Het UX-prototype is richtinggevend en bedoeld als visuele en procesmatige illustratie van de beoogde gebruikerservaring en hoofdflows.
302	Non-functionele Eisen, SLA en Contractuele Afspraken, art. 2.5	Welke activiteiten behoren tot 1e lijn (DSH) en welke tot 2e lijn (leverancier)? Non-functionele Eisen, SLA en Contractuele Afspraken, art. 2.5 eerste en tweede lijn omschrijving. Er staat: 'De exacte classificatiecriteria, opvolging en communicatie bij incidenten worden bij contractering nader vastgelegd.' Deze passage verplaatst belangrijke SLA-verplichtingen naar de contractfase, wat leidt tot onbeheersbare en niet-geprijsde risico's. Wij zouden willen verzoeken om vóór inschrijving de volledige incidentbeheerprocedure, inclusief definitieve classificatiecriteria, escalatieniveaus, verplicht te leveren informatie per incidenttype, reactietermijnen, herstel-/workaround-doelen en verantwoordelijkheidsverdeling, vast te stellen en te publiceren. Kunt u bevestigen dat deze set definitief onderdeel wordt van de aanbestedingsdocumenten en niet na gunning wordt gewijzigd?	Eerste lijn (DSH) Alle gebruikersvragen, functionele vragen en reguliere supportverzoeken komen in eerste instantie bij DSH terecht. DSH verzorgt de triage, beantwoording van functionele vragen en filtering van meldingen. Alleen technische incidenten, storingen of vermoedelijke bugs worden doorgezet naar de leverancier. Tweede lijn (leverancier) De leverancier is verantwoordelijk voor het oplossen van technische incidenten, applicatiefouten, beveiligingsincidenten en andere verstoringen binnen de overeengekomen SLA-kaders. Indien directe afstemming met eindgebruikers noodzakelijk is, vindt dit uitsluitend plaats in overleg en met goedkeuring van DSH. Incidentprocedure en SLA-uitwerking De hoofdlijnen van incidentmanagement en SLA-verplichtingen zijn vastgelegd in de aanbestedingsdocumenten. De nadere uitwerking (zoals classificatiecriteria, escalatieniveaus en communicatiestromen) wordt bij contractering geconcretiseerd, passend binnen deze kaders. Dit betreft een operationalisering en geen inhoudelijke uitbreiding van verplichtingen. DSH ziet graag in de inschrijving een voorstel voor een werkbare incident- en supportstructuur waarin het merendeel van de gebruikersinteractie bij DSH wordt afgevangen en de leverancier zich richt op de technische tweedelijns ondersteuning.

303	Non-functionele Eisen, SLA en Contractuele Afspraken art. 2.6 release notes verplicht	Is goedkeuring van release notes verplicht vóór promotie naar productie?	Formele goedkeuring van release notes voorafgaand aan promotie naar productie is niet verplicht. Wel verwacht DSH dat release notes tijdig worden gedeeld, zodat DSH de mogelijkheid heeft om de betreffende wijzigingen voorafgaand aan productie te testen. De promotie naar productie vindt plaats in afstemming met DSH.
304	Non-functionele Eisen, SLA en Contractuele Afspraken art. 2.6 testdocumentatie bij wijziging	Moet regressiedocumentatie worden geactualiseerd bij elke wijziging, inclusief minor changes?	Regressiedocumentatie hoeft niet bij elke minor change afzonderlijk te worden geactualiseerd. Wel geldt dat wijzigingen en de bijbehorende impact op functionaliteit of testuitkomsten bij een eerstvolgende majeure release of grotere wijziging integraal worden meegenomen en verwerkt in de regressiedocumentatie. De documentatie dient daarmee actueel en representatief te blijven voor de productieversie.
305	Non-functionele Eisen, SLA en Contractuele Afspraken art. 2.6 'altijd up-to-date'	Moet documentatie worden beheerd in een centraal versiebeheersysteem (Git) met audit-trail?	Ja. De technische documentatie (waaronder architectuur-, beheer- en overdrachtsdocumentatie) dient te worden beheerd in een centraal versiebeheersysteem (bijvoorbeeld Git of een vergelijkbaar systeem) met versiehistorie en audittrail. Hiermee wordt geborgd dat wijzigingen herleidbaar zijn en dat de documentatie overdraagbaar en reproduceerbaar blijft.
306	ARBIT art. 32 exitverplichtingen	Wordt een Exit-SOW verplicht gesteld met exit-test, overdrachtsplan en tarieven?	Ja. Een exit-regeling maakt onderdeel uit van de overeenkomst. Van de opdrachtnemer wordt verwacht dat uiterlijk bij oplevering van deel 2 een concreet exitplan (Exit-SOW) wordt opgesteld waarin ten minste de overdrachtsaanpak, de te leveren documentatie en artefacten en de wijze van kennisoverdracht zijn vastgelegd. Dit plan dient vervolgens minimaal jaarlijks onderhouden te worden. Voor de daadwerkelijke uitvoering van de exit dienen de tarieven op het prijzenblad gehanteerd te worden. Een afzonderlijke exit-test is niet als expliciete verplichting voorgeschreven, maar de overdraagbaarheid van broncode, documentatie, configuratie en data dient aantoonbaar geborgd te zijn, zodat een ordentelijke overgang naar een opvolgende leverancier mogelijk is. DSH behoudt zich het recht voor de leverancier op verzoek een exit-test uit te laten voeren (tegen de tarieven op het prijzenblad).
307	Non-functionele Eisen, SLA en Contractuele Afspraken art, 2.2.3 (back-ups testen)	Moeten RTO/RPO periodiek worden getest via DR-tests en geldt dit als acceptatie-eis?	Het periodiek testen van RTO/RPO via formele disaster recovery (DR)-tests is geen expliciete acceptatie-eis. Wel dient de oplossing zodanig te zijn ingericht dat de overeengekomen RTO- en RPO-doelstellingen aantoonbaar haalbaar zijn. Het uitvoeren van periodieke DR-tests is toegestaan en wordt vanuit best practice aangemoedigd, maar is niet verplicht als afzonderlijke acceptatievoorwaarde.
308	Non-functionele Eisen, SLA en Contractuele Afspraken art. 2.2.2 RPO	Welke back-up/replicatie-strategie verwacht DSH om RPO 1 uur daadwerkelijk te borgen?	DSH hoort graag een voorstel vanuit de leverancier.
309	Non-functionele Eisen, SLA en Contractuele Afspraken art. 2.2.2 RPO van1 uur	Voor welke datasets geldt de RPO van maximaal 1 uur (applicatiegegevens, auditlogs, configuraties)?	De RPO van maximaal 1 uur geldt in ieder geval voor de productiegegevens (primaire data/datasets) die binnen het platform worden ingevoerd, gevalideerd en gedeeld. Voor auditlogs en configuraties geldt dat deze zodanig moeten worden geborgd dat herstel zonder materieel dataverlies mogelijk is en dat governance- en beveiligingseisen niet worden ondermijnd. Een afzonderlijke, zwaardere RPO-eis specifiek voor auditlogs of configuraties is niet aanvullend voorgeschreven, mits de totale inrichting voldoet aan de overeengekomen continuïteits- en beveiligingseisen.
310	SLA art. 2.2.2. en art. 2.5	Kunt u per incidentklasse (kritiek/hoog/middel/laag) RTO, workaround en hersteldoelen vastleggen? Wie bepaalt in welke klasse een incident thuishoort? Ook hier speelt: kunt u meer toelichting geven over het gebruik van: "richtwaarde". Is dat een streven?	De hoofdlijnen voor incidentafhandeling, inclusief RTO- en hersteltijden per incidentklasse (kritiek/hoog/middel/laag), zijn opgenomen in de SLA. Deze worden bij contractering nader geoperationaliseerd, maar niet inhoudelijk verzwaard. Voor kritieke incidenten geldt een directe opvolging en herstel of workaround binnen de overeengekomen termijnen; voor lagere klassen gelden proportioneel langere reactietijden en hersteldoelen. De term "richtwaarde" betekent een beoogd prestatieniveau dat als normatief uitgangspunt geldt. Het is geen vrijblijvende ambitie, maar een streefwaarde waar aantoonbaar naartoe wordt gewerkt en waarop wordt gemonitord.
311	SLA art. 2.2.2. en art. 2.5	Bevestigt u dat RTO een reactietijd is en geen herstelverplichting binnen 4 uur? Kunt u meer toelichting geven over het gebruik van: "richtwaarde". Is dat een streven?	RTO (Recovery Time Objective) ziet op de hersteltijd: de maximale tijd waarbinnen een dienst na een verstoring weer operationeel moet zijn (eventueel via een workaround). Het betreft dus geen loutere reactietijd. De reactietijd (responstijd) ziet op het moment waarop met de opvolging van een incident wordt gestart. De term "richtwaarde" wordt gebruikt als normatief prestatieniveau waarop wordt gestuurd en gemonitord. Het is geen vrijblijvende ambitie, maar een beoogd doel dat als uitgangspunt geldt.
312	Verwerkersovereenkomst	In NvI1 is bevestigd dat een verwerkersovereenkomst nodig is en na gunning gezamenlijk wordt vastgesteld. Kunt u het concept van de verwerkersovereenkomst vóór inschrijving beschikbaar stellen, zodat inschrijvers hun AVG-verplichtingen tijdig kunnen beoordelen?	Wordt na gunning samen opgesteld.

313	SLA art. 2.5	Wat wordt binnen de reactietijd van 1 uur minimaal verwacht bij een security-incident (triage, containment, analyse, communicatie)?	Binnen de reactietijd van 1 uur bij een security-incident wordt minimaal verwacht dat de leverancier: - het incident formeel registreert en de ontvangst bevestigt; - een eerste triage uitvoert (aard, impact, waarschijnlijkheid en scope); - waar nodig direct mitigerende of beperkende maatregelen inzet (containment); - DSH informeert over de eerste bevindingen, de ingeschatte impact en de voorgenomen vervolgstappen. Volledige root cause analyse of definitief herstel wordt niet binnen het eerste uur verwacht, maar dient conform de geldende herstel- en escalatietermijnen te worden opgepakt. Communicatie verloopt via de overeengekomen incidentprocedure.
314	SLA art. 2.5 i.c.m. Dienstverleningsovereenkomst art. 7 geheimhouding	Wie bepaalt bij twijfel of sprake is van een datalek (AVG), en binnen welke termijn moet de leverancier informatie leveren voor de wettelijke 72-uurs melding?	DSH is als (verwerkings)verantwoordelijke bepalend in de beoordeling of sprake is van een meldplichtig datalek in de zin van de AVG. De leverancier heeft hierin een signalerende en ondersteunende rol en dient (vermoedelijke) datalekken onverwijld te melden aan DSH conform de contractuele afspraken. De leverancier dient alle relevante informatie die nodig is voor de wettelijke 72-uursmelding aan de Autoriteit Persoonsgegevens zo spoedig mogelijk aan te leveren, en uiterlijk binnen 24 uur na constatering of melding van het incident, zodat DSH tijdig een zorgvuldige beoordeling en eventuele melding kan doen. Indien nog niet alle informatie beschikbaar is, dient de leverancier een eerste feitenrelaas te verstrekken en ontbrekende informatie aanvullend na te leveren zonder onnodige vertraging.
315	Non-functionele Eisen, SLA en Contractuele Afspraken art. 2.1	Bevestigt u dat 99% beschikbaarheid een richtwaarde is waarnaar gestreerd dient te worden of is het een resultaat dat gehaald moet worden?	De 99% beschikbaarheid geldt als richtwaarde en vormt het normatieve uitgangspunt voor de dienstverlening. Dit is het prestatieniveau waarop wordt gestuurd, gemonitord en gerapporteerd en dat als verwachte SLA-eis wordt opgenomen. Het betreft daarmee geen vrijblijvende ambitie, maar het beoogde serviceniveau dat structureel gerealiseerd dient te worden binnen de overeengekomen kaders.
316	Acceptatiecriteria	In NvI1 is aangegeven dat de acceptatiecriteria per fase pas tijdens de implementatiefase worden geconcretiseerd. Kunt u bevestigen dat de acceptatiecriteria voor Deel 1 en Deel 2 vóór inschrijving beschikbaar worden gesteld, zodat inschrijvers hun prijs, planning en risico-inschatting kunnen baseren op vooraf kenbare en toetsbare criteria?	Zie vraag en antwoord 279.
317	Uitvoering van acceptatie	Wordt acceptatie altijd uitgevoerd conform ARBIT art. 11 en art. 58–60 in het geval van maatwerk?	Ja. Indien sprake is van maatwerk, vindt acceptatie plaats conform de relevante bepalingen uit de ARBIT 2022, waaronder de artikelen inzake acceptatie (art. 11 en art. 58–60), tenzij in de overeenkomst uitdrukkelijk en schriftelijk anders is overeengekomen. De nadere invulling van de acceptatieprocedure wordt binnen deze kaders bij contractering geoperationaliseerd.
318	Resultaatverplichting of inspanningsverplichting	Kunt u per werksoort expliciet vastleggen of sprake is van resultaatsverplichtingen of inspanningsverplichtingen? Indachtig Dienstverleningsovereenkomst art. 2.1 (uitvoering) i.c.m. de non-functionele eisen, SLA en contractuele afspraken art. 2	Het uitgangspunt is dat de werkzaamheden binnen de initiële opdracht (waaronder de realisatie van Deel 1 en Deel 2 conform het PvE, de non-functionele eisen en de SLA) kwalificeren als resultaatsverplichtingen. Dit betekent dat het overeengekomen resultaat conform de vastgestelde eisen moet worden gerealiseerd.
319	Aanbestedingsleidraad 2.6 en 2.7	In paragrafen 2.6 en 2.7 van de Aanbestedingsleidraad wordt zowel gesproken over een dienstverleningsovereenkomst als over onderdelen die het karakter hebben van een raamovereenkomst, waarbij nadere opdrachten worden gegund. Daarnaast wordt verwezen naar een raming van €1.100.000 en een maximum van €2.200.000, terwijl tegelijkertijd wordt aangegeven dat de omvang slechts een indicatie is waar geen rechten aan kunnen worden ontleend. Om de contractuele kaders juridisch eenduidig te kunnen interpreteren, verzoeken wij u om de volgende punten te bevestigen: - Kunt u bevestigen dat sprake is van een raamovereenkomst waaronder nadere opdrachten (bijv. fixed-price opdrachten voor doorontwikkeling) worden verstrekt, zoals bedoeld in art. 2.7? - Is de genoemde waarde van €2.200.000 een harde plafondwaarde waaronder alle nadere opdrachten moeten blijven? - Hoe verhoudt de indicatieve raming zich tot het genoemde maximum? - Geldt het maximum als contractueel bindend en is dit tevens de waarde waarbij de overeenkomst van rechtswege eindigt? - Kunt u bevestigen dat de overeenkomst automatisch eindigt zodra deze maximumwaarde is bereikt, ongeacht de resterende looptijd?	2.200.000 is hard totaal maximum en leidt tot rechtsgeldige einde overeenkomst zonder opzegging. De indicatie is niet meer dan een inschatting, waarbij het plafond zeer ruim is gekozen.

320	PvE 2.3.4	In PvE 2.3.4: staat dat er het recht is jaarlijks een derde pentesten te laten uitvoeren op onze omgevingen. Kunt u bevestigen dat: a) de opdrachtgever de pentestplanning minimaal [x] weken vooraf aankondigt en de testvensters in overleg met opdrachtnemer vaststelt; b) nooit door een concurrent van leverancier wordt uitgevoerd, c) data en omgevingen van andere klanten te allen tijde zijn uitgesloten van de scope, en testdata (of gesynthetiseerde data) wordt gebruikt waar productiegegevens niet strikt noodzakelijk zijn; d) bevindingenrapportages vertrouwelijk worden gedeeld en dat eventuele mitigerende maatregelen en hersteltermijnen in overleg en proportioneel worden vastgesteld?	DSH bevestigt het volgende ten aanzien van de uitvoering van (jaarlijkse) pentesten: a) Pentesten worden tijdig aangekondigd. De planning wordt in beginsel minimaal enkele weken vooraf afgestemd en de testvensters worden in overleg met de opdrachtnemer vastgesteld, zodat continuïteit van dienstverlening niet onnodig wordt verstoord. b) Pentesten worden uitgevoerd door een onafhankelijke derde partij. DSH zal geen partij inschakelen die aantoonbaar een directe concurrent is van de opdrachtnemer in het kader van deze opdracht. c) De scope van de pentest beperkt zich tot de relevante DSH-omgevingen. Data en omgevingen van andere klanten van de opdrachtnemer vallen buiten scope. Waar mogelijk wordt gebruikgemaakt van test- of gesynthetiseerde data; productiegegevens worden alleen betrokken indien strikt noodzakelijk en binnen geldende beveiligingskaders. d) Bevindingenrapportages worden vertrouwelijk behandeld. Mitigerende maatregelen en hersteltermijnen worden in overleg vastgesteld, waarbij proportionaliteit en risico-impact leidend zijn.
321	Overeenkomst artikel 2.2	In artikel 2.2 wordt aangegeven dat de Overeenkomst het karakter heeft van een raamovereenkomst waaronder nadere opdrachten worden verstrekt. In artikel 2.3 is vervolgens een rangorde van documenten opgenomen, maar Nadere Overeenkomsten / Nadere Opdrachten worden hierin niet expliciet genoemd. Kunt u bevestigen dat Nadere Overeenkomsten / Nadere Opdrachten onderdeel uitmaken van de contractdocumentatie onder deze raamovereenkomst en kunt u aangeven op welke plaats in de rangorde deze documenten behoren te worden opgenomen?	Nadere overeenkomsten komt op 5. (art. 2 diensverleningsovereenkomst),. Nadere overeenkomsten moeten voldoen aan alle andere voorwaarden die prevaleren.
322	SOW-sjabloon	Komt er een verplicht SOW-sjabloon met vaste onderdelen (bijvoorbeeld: scope/out-of-scope, deliverables, acceptatie, planning, change control)?	Er wordt geen afzonderlijk verplicht SOW-sjabloon met vaste onderdelen vooraf verstrekt. Het staat inschrijver vrij hiertoe voorstellen te doen als onderdeel van het plan van aanpak voor de ontwikkeling.
323	Dlenstenovereenkomst - Nummering 2.2	De nummering 2.2 staat twee keer in de Dienstverleningsovereenkomst. Zou u dat kunnen aanpassen?	Dank. De tweede moet zijn 2.3. dit wordt in de eindversie aangepast.
324	identity manager	Bestaat er een identity manager waarmee het systeem moet kunnen samenwerken om gevalideerde login's mogelijk te maken?	Nee. In het huidige platform wordt geen gebruikgemaakt van een bestaande centrale identity manager waarmee het nieuwe systeem verplicht moet kunnen samenwerken. Integratie met een externe identity provider is daarmee geen gegeven vanuit de huidige situatie, maar kan (indien passend binnen de architectuur) als oplossingsrichting worden voorgesteld, mits wordt voldaan aan de gestelde eisen.
325	definition of good	Is er een definition of good ten aanzien van security regulations / pen testing etc?	Er is geen afzonderlijke "definition of good" als losstaand normenkader vastgelegd. De normstelling volgt uit de in de aanbestedingsdocumenten opgenomen beveiligingseisen, SLA-afspraken en bepalingen omtrent pentesten en informatiebeveiliging.
326	hyperscaler	Begrijpen wij goed dat de oplossing niet op een hyperscaler zoals AWS, GCP of Azure gedeployed dient te worden	Het is niet uitgesloten dat een hyperscaler wordt gebruikt; het is aan inschrijver om aan te tonen hoe de gekozen variant — inclusief governance, rechtsmacht, ketenstructuur en key-management — voldoet aan de gestelde eisen. Zie ook vraag 299.
327	cloud act	U refereert voor een eis naar de Cloud Act. Wij begrijpen de wens om data veilig op te slaan in Datacenters die zich conformeren aan de EU wetgeving. In hoeverre is het toegestaan om gebruik te maken van de European Soevereign Cloud van AWS?	Zie vraag 299.
328	bouw en beheer omgeving	Kan er voor de bouw en het beheer van de omgeving gebruik gemaakt worden van off- en nearshore mogelijkheden. Uiteraard met inachtneming van het feit dat alle documentatie in het Nederlands wordt verstrekt?	Ja, voor de bouw en het beheer van de omgeving kan gebruik worden gemaakt van nearshore en offshore personeel, mits strikt is geborgd dat geen toegang tot productiedata plaatsvindt van buiten de EU. Dit geldt ook voor alle datavormen die als productiedata worden beschouwd, waaronder gegevens die gebruikt worden voor migraties. DSH stelt niet de eis dat alle documentatie in het Nederlands moet worden opgeleverd; in de Nota van Inlichtingen is bevestigd dat documentatie (net als inschrijving en opleveringen) (gedeeltelijk) in het Engels mag worden aangeleverd. De taalvereisten uit het PvE zien uitsluitend op de applicatie zelf, niet op project- of beheerdocumentatie.

329	Non-functionele eisen / Hosting & Compliance (gerelateerd aan NFE, security/compliance en NVI over EU law only)	In de Nota van Inlichtingen is aangegeven dat hosting en kerninfrastructuur uitsluitend onder EU-rechtsmacht moeten vallen (“EU law only”). Kan de aanbestedende dienst bevestigen wat precies onder “kerninfrastructuur” wordt verstaan? Vallen hieronder naast hosting ook ontwikkel- en beheercomponenten zoals code repositories, CI/CD-pipelines, build services en artifact repositories?	Onder “kerninfrastructuur” verstaat DSH die componenten van de cloudomgeving die feitelijk betrokken zijn bij de verwerking, opslag of beveiliging van productiedata, of die de confidentialiteit, integriteit, beschikbaarheid of sleutelbeheer van die data direct bepalen. Dit omvat in ieder geval de compute-, storage- en netwerklaag, de primair gebruikte databases, HSM/KMS-voorzieningen en andere onderdelen die niet op korte termijn vervangbaar zijn zonder impact op de continuïteit van het platform. De eerder toegelichte EU-law-only-eis geldt uitsluitend voor deze kerninfrastructuur én voor subverwerkers die direct of potentieel toegang hebben tot inhoudelijke productiedata. Ontwikkel- en beheercomponenten zoals code repositories, CI/CD-pijplijnen, build services en artifact repositories vallen hier niet automatisch onder.
330	Interpretatie container-eis bij platformdeployment	Er is bevestigd dat de oplossing container-based moet kunnen worden ingericht. Kan de aanbestedende dienst bevestigen dat een applicatie die als containerized workload wordt uitgerold op een managed containerplatform (bijv. Kubernetes) voldoet aan deze eis, ook indien de applicatie via een low-codeplatform is ontwikkeld?	Ja, een applicatie die als containerized workload wordt uitgerold op een managed containerplatform (bijvoorbeeld Kubernetes of een vergelijkbaar platform) kan voldoen aan de eis dat de oplossing container-based moet kunnen worden ingericht. Dit geldt ook indien (delen van) de applicatie met een low-codeplatform zijn ontwikkeld, mits de uiteindelijke oplossing: - daadwerkelijk als containerized workload wordt gedeployed, - voldoet aan de eisen ten aanzien van overdraagbaarheid, exit-gereedheid en vendor lock-in, - en voldoet aan alle functionele, non-functionele en contractuele eisen. De container-based inrichting moet daarbij reëel en overdraagbaar zijn en mag niet uitsluitend een technische omhulling zijn die onderliggende afhankelijkheden of platformgebonden beperkingen maskeert.
331	Invulling SLA bij hosting buiten platformcloud	Indien de oplossing wordt gehost in een EU-cloudomgeving buiten de standaardcloud van het gebruikte applicatieplatform, kan de aanbestedende dienst bevestigen dat de SLA ingevuld mag worden door een combinatie van opdrachtnemer en infrastructuurprovider, mits de opdrachtnemer contractueel eindverantwoordelijk blijft richting DSH?	Ja, indien voldoende aangetoond kan worden dat bij deze varianten zeggenschap en jurisdictie van non-eu partijen niet van toepassing is.
332	Gebruik applicatieplatform in relatie tot onafhankelijkheid/exit	Kan de aanbestedende dienst bevestigen dat gebruik van een standaard applicatieplatform is toegestaan, mits broncode en configuratie overdraagbaar zijn, documentatie volledig wordt opgeleverd en hosting en kerninfrastructuur onafhankelijk van de platformleverancier kunnen worden ingericht?	Ja. Het gebruik van een standaard applicatieplatform is toegestaan, mits volledig wordt voldaan aan alle functionele, non-functionele en contractuele eisen. De inzet van een standaardplatform mag de overdraagbaarheid, vervangbaarheid en onafhankelijkheid van DSH niet beperken. De aanbestedende dienst beoordeelt oplossingen op basis van de mate waarin zij aantoonbaar voldoen aan deze uitgangspunten.
333	Complexiteit bij kerncompetentie energiedata Geschiktheidseisen / Kerncompetenties (energiedata)	Er zijn diverse relevante voorbeelden, zowel binnen de centrale overheid als in de commerciële sector, waarin applicatieplatformen worden ingezet voor het integreren, bewerken, presenteren en analyseren van energiedata. Om een referentievoorbeeld te kunnen selecteren dat zo goed mogelijk aansluit bij de context en ambities van de aanbestedende dienst, vernemen wij graag waar volgens u de grootste technische en/of procesmatige complexiteit wordt verwacht bij de realisatie van dit onderdeel. Kunt u toelichten op welke aspecten wij daarbij in het bijzonder rekening zouden moeten houden?	Minimaal wordt hier (gedeeltelijk) bekendheid verwacht met de velden in het DSH dataformat. Kennis van industriële verduurzamingstechnieken en/of energieinfrastructuurplanning staat nog sterker. N.B. De kerncompetenties kwalificeren als minimumeisen in het kader van de geschiktheid van de inschrijver. Deze eisen worden niet betrokken bij de kwalitatieve beoordeling of puntentoekenning. Indien een inschrijver niet, of onvoldoende, aantoont aan deze kerncompetenties te voldoen, wordt de inschrijving terzijde gelegd.
334	Bijlage 11: Functioneel programma van eisen	4 - User flows per rol "Het online UX prototype bevat op sommige onderdelen meer functionaliteiten dan hieronder beschreven, en hier zijn dus waarschijnlijk aanvullende user flows uit op te maken. Het is dus belangrijk dat onderstaande flows de belangrijkste zaken afdekken maar niet compleet zullen zijn. Tijdens het ontwikkelproces kan, op basis van voortschrijdend inzicht of gebruikersfeedback, sprake zijn van beperkte (minor) aanpassingen in de uitwerking of prioritering van user flows. Dergelijke aanpassingen worden afgestemd binnen de afgesproken governance en betekenen niet per definitie een uitbreiding van de scope." In het Figma ontwerp staan user flows die niet staan beschreven in het functioneel programma van eisen. Wordt dit gezien als meerwerk?	User flows die zichtbaar zijn in het UX-prototype maar niet expliciet tekstueel zijn uitgewerkt in het Functioneel Programma van Eisen, worden niet automatisch als meerwerk beschouwd. Het PvE is leidend voor de bindende eisen; het prototype is richtinggevend en kan ondersteunende of detailflows bevatten die logisch voortvloeien uit de beschreven hoofdprocessen. Indien inschrijvers constateren dat specifieke user flows in het prototype naar hun oordeel buiten de in het PvE beschreven scope vallen, verzoeken wij deze concreet te benoemen. Op basis daarvan kan worden beoordeeld of het gaat om een verduidelijking binnen scope of om aanvullende functionaliteit.

335	Bijlage 11: Functioneel programma van eisen	4 - User flows per rol Validatie meetingen komen voor in het Figma ontwerp en worden benoemd om dit weer te geven in 4.2.3. Dit komt alleen niet voort uit de user flows. Horen bij meetings ook agenda koppeling, meeting URL's? Wat wordt hiervoor verwacht en/of is dit meerwerk?	Validatie-meetings zoals weergegeven in het Figma-ontwerp worden functioneel ondersteund voor zover dit noodzakelijk is voor het proces zoals beschreven in het PvE. In de initiële ontwikkeling volstaat het dat de DSHM de datum en tijd van een validatiegesprek kan vastleggen binnen het platform. Functionaliteiten zoals agenda-integraties (bijvoorbeeld Outlook/Google), automatische kalenderkoppelingen of het genereren en opslaan van meeting-URL's worden beschouwd als nice to have en maken geen onderdeel uit van de minimale scope van de initiële ontwikkeling. Indien dergelijke uitbreidingen worden voorgesteld, kunnen deze als doorontwikkeling worden meegenomen.
336	Bijlage 11: Functioneel programma van eisen	4 - User flows per rol In het Figma ontwerp en programma van eisen (4.4.4) komen ook support vragen en kennis zoals documentatie naar voren, waar komt deze data vandaan en kan deze data worden beheerd?	Deze data wordt door DSH aangeleverd en hoeft niet beheerbaar te zijn in de initiële ontwikkeling.
337	Bijlage 11: Functioneel programma van eisen	4 - User flows per rol In het Figma ontwerp zijn er taken die beschikbaar zijn. Zijn deze taken vooraf gedefineerd of is dit ook beheerbaar?	Deze zijn vooraf definieerd.
338	Bijlage 11: Functioneel programma van eisen	4 - User flows per rol Om misverstanden over wensen bij functionaliteiten zoals filters, grafieken, tabellen en kaart te voorkomen, zou verder toegelicht kunnen worden welke functionaliteiten jullie graag ondersteund willen hebben?	Enige verduidelijking is aangebracht in het PvE.
339	Bijlage 11: Functioneel programma van eisen	4.4.5 Insights - Er wordt verwezen naar exports in bijvoorbeeld PDF formaat. Zijn hier specifieke wensen voor?	De rapportages dient de informatie te bevatten die in deze paragraaf benoemd wordt. Een specifiek format qua lay-out etc. is nog niet uitgewerkt en zal in overleg met opdrachtnemer gebeuren.
340	Bijlage 11: Functioneel programma van eisen	Het prototype in Figma is gebasseerd op een full desktop ervaring. Is responsive design wenselijk voor gebruikt op mobiele apparatuur? Is het wenselijk dat tabellen, grafieken en planningen ook geoptimaliseerd zijn hiervoor?	De applicatie dient niet geoptimaliseerd te zijn voor mobiel gebruik.
341	Algemeen	Zijn de gegevens die wordt aangevraagd door een DAP een momentopname/snapshot van de op dat moment beschikbare gegevens van de aanwezige IDO's? Of wijzigen de gegevens mee als deze tussentiijds bij de IDO veranderen. En hoe wordt er omgegaan met nieuwe IDO's die tussentijds aan de aanvraagcriteria voldoen. De periodeduur van de aanvraag ligt namelijk altijd in de toekomst.	Het moet voor een data-aanvrager mogelijk zijn om toegang te krijgen tot een snapshot van de data, dit betreft een vastgestelde/bevroren versie van de data als gevolg van een opdracht hiertoe door de LDSHM. Daarnaast kunnen DAPs ook toegang krijgen tot de meest actuele (gevalideerde) data. Hierbij heeft de DAP dus inzicht in wijzigingen in de data. Nieuwe IDO's dienen de mogelijkheid te hebben om akkoord te gaan met eerder voorgelegde data-aanvragen waarbij inzicht in actuele wijzigingen is verstrekt.
342	Nota van inlichtingen 1 Data Safe House	De data (projecten & gebruikers) uit het huidige platform dient te worden overgezet naar het nader te bouwen platform. De huidige leverancier zal hier in meewerken. Hoe lang voorziet u dat de huidige leverancier zal aanblijven?	Wij voorzien dat de huidige leverancier op enige wijze betrokken zal blijven tot oplevering van deel 2 van het PvE.
343	1.3 Gefaseerde ontwikkeling P5	De data (projecten & gebruikers) uit het huidige platform dient te worden overgezet naar het nader te bouwen platform. De huidige leverancier zal hier in meewerken.	De huidige leverancier is contractueel verplicht hiertoe mee te werken. Een gedetailleerd migratieplan wordt voor de ingang van de overeenkomst uitgewerkt.

344	Algemeen	Een datamigratie vanuit oude systeem is een onvoorspelbaar deel, aangezien het huidige datamodel niet inzichtelijk is. Mogen wij deze kosten separaat in rekening brengen?	Nee, de datamigratie vanuit het huidige systeem maakt onderdeel uit van de vaste scope van de initiële opdracht en dient in de vaste prijs te worden meegenomen. In deze Nota van Inlichtingen is nadere informatie verstrekt over de aard en omvang van de migratie (waaronder type data en verwachte reikwijdte), zodat inschrijvers hun inschrijving hierop kunnen baseren. Dat de exacte technische inrichting van het huidige datamodel niet volledig inzichtelijk is, wordt niet aangemerkt als grond om migratiekosten separaat of als stelpost in rekening te brengen. Indien tijdens de uitvoering blijkt dat sprake is van aantoonbaar afwijkende of additionele migratie-inspanningen die buiten de verstrekte informatie vallen, kan dit conform de contractuele wijzigingsprocedure worden besproken.
345	Algemeen	Applicatie moet 2-talig zijn, DSH heeft de eisen en wensen in Nederlands opgesteld. Mag de documentatie ook in het Engels opgeleverd worden?	Ja. Documentatie mag volledig of gedeeltelijk in het Engels worden opgeleverd. In de eerste Nota van Inlichtingen is bevestigd dat inschrijving, documentatie en opleveringen niet verplicht in het Nederlands hoeven te zijn (“Mag ook gedeeltelijk in het Engels”). De taaleisen uit het Programma van Eisen hebben uitsluitend betrekking op de applicatie zelf: in de initiële ontwikkeling (deel 1 en 2) is de interfacetaal Engels, terwijl Nederlandse taalondersteuning pas tijdens de doorontwikkelfase wordt gerealiseerd.
346	9. Algemene Rijksvoorwaarden Arbit-2022	In Artikel 25 van de ARBIT-2022 is geregeld hoe om te gaan met dreigende vertraging. Kunt u bevestigen dat, indien vertraging aantoonbaar wordt veroorzaakt door het niet tijdig leveren van informatie of goedkeuring door Opdrachtgever (DSH), de overeengekomen planning en opleverdata met een gelijke periode worden opgeschoven zonder dat hiervoor boetes of sancties gelden voor Opdrachtnemer?"	Ja mits Opdrachtnemer voor acties vanuit Opdrachtgever een redelijke termijn heeft gesteld.
347	9. Algemene Rijksvoorwaarden Arbit-2022	Artikel 27.2 sluit ziekte van Personeel uit als overmacht. Gezien de huidige specialistische aard van de gevraagde expertise en de krapte op de arbeidsmarkt, kan langdurige ziekte van sleutelfiguren (Key Personnel) tot overmacht leiden. Bent u bereid deze uitsluiting te schrappen of te beperken tot 'normaal ziekteverzuim'?	Ook dit is geen overmacht, doch als dit gebeurt wordt hier naar alle redelijkheid mee omgegaan mits Opdrachtnemer zorgt voor passende oplossingen.
348	9. Algemene Rijksvoorwaarden Arbit-2022	Artikel 26 (Aansprakelijkheid) maakt geen onderscheid tussen directe schade en indirecte schade/gevolgschade. Gezien de aard van de dienstverlening (SaaS/Hosting) kan indirecte schade onvoorzienbaar groot zijn. Bent u bereid om, conform marktstandaarden zoals de NLdigital voorwaarden, aansprakelijkheid voor indirecte schade en winstderving uit te sluiten?	Akkoord.
349	9. Algemene Rijksvoorwaarden Arbit-2022	In artikel 8 van de ARBIT wordt geëist dat het intellectueel eigendom wordt overgedragen op de opdrachtgever. Hoe ziet u dit, gegeven het feit dat de source-code van een modern project altijd voor een groot deel bestaat uit hergebruikte code uit eerdere projecten? Gaat u ervan uit dat we het intellectueel eigendom voor die eerdere projecten aan u overdragen?	In ieder geval geldt voor dat deel vrij gebruiksrecht.
350	9. Algemene Rijksvoorwaarden Arbit-2022	In artikel 8 van de ARBIT wordt geëist dat het intellectueel eigendom wordt overgedragen op de opdrachtgever. Toch moet de applicatie als een SaaS worden geleverd, wat een bijzondere combinatie is. Staat DSH ervoor open om de leverancier toestemming te geven delen van de sources (generieke bibliotheken, frameworks of standaardcomponenten) te hergebruiken voor nieuwe projecten?	Ja.
351	9. Algemene Rijksvoorwaarden Arbit-2022	Artikel 1.17 (Meerwerk) lijkt beperkt tot aanvullende systeemfuncties. Er zijn echter in de praktijk veel meer opdrachtwijzigingen die leiden tot extra werk, zonder te leiden tot extra functionaliteit. Kunt u bevestigen dat ook wijzigingen in de specificaties, de aanpak, de planning, de technologie of het ontwerp die leiden tot extra inzet of vertraging, als Meerwerk worden beschouwd en vergoed?"	Van meerwerk kan enkel sprake zijn indien Opdrachtgever daar expliciet opdracht en akkoord voor geeft. Meerwerk kan daarbij ook niet-functioneel zijn.

352	9. Algemene Rijksvoorwaarden Arbit-2022	In Artikel 1.9 (Definitie Gebrek) wordt geen onderscheid gemaakt naar de oorzaak van het gebrek. Hierdoor kan in theorie ook een storing in de infrastructuur van Opdrachtgever (buiten onze invloedssfeer) als 'Gebrek' van onze Prestatie worden aangemerkt. Bent u bereid de definitie te beperken tot mankementen die toerekenbaar zijn aan de Opdrachtnemer?"	Akkoord.
353	11. DSH Functioneel Programma van Eisen	Het PvE noemt in paragraaf 1.3 een gefaseerde ontwikkeling (Deel 2 en 3). Wordt van de inschrijver verwacht dat de hostingkosten voor deze toekomstige, nog niet gedetailleerde fasen, nu al worden opgenomen in de vaste beheervergoeding, of zullen deze kosten bij opdrachtverstrekking voor die fasen opnieuw worden vastgesteld?	De vaste beheervergoeding hoeft geen hostingkosten voor toekomstige fasen te bevatten. Infrastructuurkosten worden 1-op-1 doorbelast en de cloudprovider wordt pas na gunning geselecteerd. Kosten voor Deel 3 vallen onder doorontwikkeling en worden later vastgesteld. Hostingkosten voor toekomstige fasen worden dus bij opdrachtverstrekking opnieuw bepaald.
354	12. DSH Non-functionele Eisen, SLA en Contractuele Afspraken	"In 3.5 staat dat beheerkosten los moeten staan van het aantal gebruikers. Dat levert een mismatch op bij de leverancier, die het aantal gebruikers en daarmee de kosten niet kan beheersen, terwijl het maandbedrag richting DSH vaststaat. Zijn hier afspraken over te maken? Anno 2026 is het gebruik van AI bij software-ontwikkeling nauwelijks meer te vermijden. Hoe staat u hier tegenover? AI-tools die worden gebruikt bij software-ontwikkeling zijn vrijwel zonder uitzondering Amerikaans, wat op gespannen voet kan staan met uw soevereiniteits-eis. Hoe kijkt DSH hier tegenaan?"	De beheerkosten moeten vaststaan tot een grens van 5000 gebruikers. Indien het aantal gebruikers deze grens overschrijdt, kunnen partijen in overleg treden over de beheerkosten. gaat om toegang tot data. DSH erkent dat het gebruik van AI-ondersteunde ontwikkeltools anno 2026 in de software-ontwikkeling breed gangbaar en in veel gevallen moeilijk te vermijden is. Het gebruik van dergelijke tooling is in principe toegestaan, mits strikt is geborgd dat daarmee géén toegang ontstaat tot productiedata, dat wil zeggen: geen datasets uit het DSH-platform, geen migratiebestanden en geen logs of artefacten die herleidbare productie-informatie bevatten. De eerder toegelichte soevereiniteits- en EU-law-only-eisen zijn uitsluitend van toepassing op componenten en (sub)verwerkers die inhoudelijke productiedata verwerken of die kritiek en niet snel vervangbaar zijn (zoals opslag, sleutelbeheer/HSM en de autorisatie-kern). AI-tools die uitsluitend functioneren binnen ontwikkel- en testomgevingen zonder productiegegevens, en die geen toegang hebben tot sleutelmaterialen of andere kritieke componenten, vallen hier niet onder.
355	12. DSH Non-functionele Eisen, SLA en Contractuele Afspraken	In paragraaf 3.4 (Juridische soevereiniteit) staat dat toegang op basis van wetgeving van derde landen (zoals de US CLOUD Act) is uitgesloten. Betekent dit dat het gebruik van Amerikaanse hyperscalers (zoals AWS, Azure, Google Cloud) per definitie is uitgesloten, ook wanneer gebruik wordt gemaakt van hun EU-regio's? Of worden specifieke 'EU-Sovereign' configuraties van deze aanbieders wel geaccepteerd?	Zie vraag 298 en 299.
356	DSH Non-functionele Eisen, SLA en Contractuele Afspraken	In 3.4 staat dat hosting wordt gevraagd als onderdeel van de aanbieding en dat dit volledig soeverein moet gebeuren. Geldt deze eis ook voor de systeemontwikkeling? Met andere woorden: moeten systemen als Github worden vermeden?	Zie vraag 294. De EU-law-only-eis geldt voor de volledige verwerkersketen op alle niveaus zodra een (sub)verwerker feitelijk of potentieel toegang heeft tot inhoudelijke, vertrouwelijke productiedata.
357	12. DSH Non-functionele Eisen, SLA en Contractuele Afspraken	In paragraaf 3.1 worden de aansprakelijkheidslimieten als 'Open Punten' benoemd. Is DSH voornemens om de standaardlimieten uit de ARBIT-2022 aan te houden (o.a. € 1.250.000,- per gebeurtenis), of overweegt u hogere limieten te stellen gezien de gevoeligheid van de industriële data?	Dit is aangepast in het PvE. Aansprakelijkheidslimieten zijn geen open punt. De limieten zoals gesteld in de conceptovereenkomst worden aangehouden.
358	12. DSH Non-functionele Eisen, SLA en Contractuele Afspraken	In 2.1.2 staat "De applicatie verwerkt kritieke gebruikersacties in ten minste 95% van de gevallen binnen 1 seconde, gemeten end-to-end vanaf gebruikersactie tot zichtbare feedback in de gebruikersinterface". End-to-end betekent: inclusief traagheid van de netwerkverbinding en de hardware van de gebruiker, waar een leverancier nooit verantwoordelijkheid voor kan dragen. Staat u ervoor open om deze eis anders te formuleren? Gaat u akkoord met een definitie gebaseerd op 'Server Response Time'?	Nee. De end-to-end verwerkingstijd wordt gemeten vanaf het moment dat een verzoek het platform (entry point/load balancer) bereikt tot en met het volledig beschikbaar zijn van de response aan de client. Metingen vinden plaats vanuit een gecontroleerde referentieomgeving met een representatieve Nederlandse netwerkverbinding. De opdrachtnemer is verantwoordelijk voor prestaties binnen de eigen technische invloedsfeer. Vertragingen die aantoonbaar worden veroorzaakt door externe netwerken, eindgebruikersapparatuur of systemen van derden buiten de invloedsfeer van opdrachtnemer, worden niet meegenomen in de prestatiebeoordeling.
359	11. DSH Functioneel Programma van Eisen	In aanloop naar of tijdens het ontwikkelproces kan […] sprake zijn van beperkte (minor) wijzigingen in de uitwerking […]. Dergelijke wijzigingen zijn onderdeel van een zorgvuldig ontwikkelproces en betekenen niet per definitie een toename of afname van de scope en/of werklast. Gezien het fixed-price karakter van deze opdracht is het noodzakelijk om te zorgen dat hier geen open einde ontstaat of een doorlopende bron van discussie. Staat u open voor een limitering als bijvoorbeeld dat een wijziging die het datamodel of de logica van de validatiemachine raakt, nooit een "minor change" kan zijn?	Wat onder 'minor changes' valt kan besproken worden tijdens de concretiseringsfase.

360	DSH-dataformat	Kan de aanbestedende dienst aangeven of het genoemde DSH-dataformat in het functionele programma van eisen een nieuw format betreft of dat dit dataformat reeds in gebruik is binnen de huidige oplossing. Indien dit niet gelijken dataformaten betreft, kan aanbestedende dienst dan aanleveren wat het huidige dataformat is zodat inschrijvende partijen zich een beter beeld kunnen vormen van datatransformaties bij de datamigratie?	Het dataformat zal gelijk zijn, met uitzondering van kleine wijzigingen in overleg met opdrachtnemer. Het dataformat is als bijlage toegevoegd.
361	Licentie en hosting	Kan de aanbestedende dienst bevestigen dat licentie en hosting kosten van relationele database(s) onder infra-kosten en derhalve door aanbestedende dienst worden betaald en geen onderdeel zijn van de beheerkosten van inschrijvende partij?	Hostingkosten vallen wel onder infrakosten, licentiekosten dienen gespecificeerd te worden onder de beheerkosten.
362	aanbestedingsleidraad paragraaf 4.2.5.	In de aanbestedingsleidraad paragraaf 4.2.5. staat een planning van 22 weken voor het opleveren van Deel 1 en 25 weken voor het opleveren van Deel 2. Bij het plannen van het project loop je tegen uitdagingen aan wanneer dit op 1 mei start, aangezien de 22 weken doorlooptijd van deel 1 ook een mei vakantieperiode en zomer vakantieperiode omvat. Is er een mogelijkheid waarin er hiermee rekening gehouden kan worden zodat de vakantie afwezigheid niet, of deels niet, meetelt in de 22 weken telling? Voor de 35 weken zien wij daar geen problemen mee aangezien dit binnen de kaders kan vallen van deel 1 en dit dakpansgewijs opgepakt kan worden.	Nee telling wordt niet aangepast.
363	aanbestedingsleidraad paragraaf 3.4.1	In de leidraad (3.4.1) staat dat er "geen continuïteitsparagraaf mag zijn opgenomen". Bedoelt u hiermee een paragraaf die een materiële onzekerheid meldt? Veel gezonde bedrijven nemen namelijk standaard een kopje 'Continuïteit' op om juist te bevestigen dat de onderneming financieel gezond is (going concern). Kunt u bevestigen dat een paragraaf die de continuïteit juist waarborgt/bevestigt, is toegestaan en niet tot uitsluiting leidt?	Een continuïteitsparagraaf verschijnt in de accountantsverklaring wanneer er onzekerheden bestaan over het voortbestaan van een bedrijf in de komende 12 maanden, maar de jaarrekening nog steeds is opgesteld volgens het continuïteitsbeginsel. Indien de paragraaf geen onzekerheden bevat voldoet deze aan de eisen en leidt dit niet tot uitsluiting.